

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Výdaje na správu vybraných měst
(Town Administration Expenditures)

Student: Veronika Vernerová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Iveta Vrabková

Ostrava 2010

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Šumperku dne 7. 5. 2010

Veronika Vernerová

Obsah

1	ÚVOD	1
2	SAMOSPRÁVA A STÁTNÍ SPRÁVA VYKONÁVANÁ MĚSTY	3
2.1	Charakteristika veřejné správy	3
2.1.1	Činnosti veřejné správy	3
2.1.2	System veřejné správy	4
2.2	Územní samospráva	7
2.2.1	Vznik a vývoj územní samosprávy na území České republiky	8
2.2.1.1	Vývoj veřejné správy v letech 1848-1918	8
2.2.1.2	Územní samospráva v letech 1918-1945	9
2.2.1.3	Územní samospráva v letech 1945-1990	9
2.2.1.4	Územní samospráva po roce 1990	10
2.2.2	Základní principy územní samosprávy	11
2.3	Obce	11
2.3.1	Třídění obcí podle míry přenesené působnosti	12
2.3.2	Vznik a zánik obcí	15
2.3.3	Základní druhy obcí	15
2.3.4	Orgány obce	16
2.4	Město	17
3	SPRÁVA VYBRANÝCH MĚST	19
3.1	Charakteristika orgánů měst	19
3.2	Město Zábřeh	23
3.3	Město Mohelnice	27
4	VÝDAJE NA SPRÁVU VYBRANÝCH MĚST V LETECH 2006-2009	32
4.1	Rozpočet města Zábřehu a města Mohelnice	32
4.2	Město Zábřeh	35
4.3	Město Mohelnice	39
4.4	Srovnání výdajů města Zábřehu a Mohelnice	43
5	ZÁVĚR	46

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Seznam tabulek

Seznam obrázků

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

1 ÚVOD

Každá společnost lidí žijících na jednom místě potřebuje svoji organizaci. Již od dob, kdy začali lidé žít pohromadě spolu v menších skupinkách, později ve vesnicích a nakonec ve městech, bylo potřeba řídit základní společné zázemí, nějakého vedoucího, řídícího, starostu. Postupem času se k tomu přidala nutnost dodržování základních lidských práv a svobod, udržování pořádku a bezpečnosti. Zcela organizovaně tak vznikla potřeba vzniku veřejné správy, která se o občany své vesnice či města starala a zajišťovala jim jejich základní práva a potřeby.

V dnešní době veřejná správa zastává mnoho funkcí, v každém městě a obci je několik základních činností, které obecní úřad vykonává a zaměstnává lidi, kteří plní svoje dané funkce. Stejně jako na podnikatelském trhu, i veřejná správa má svoji hierarchii, kterou se od pradávna řídí. Na špičce tohoto podniku s názvem obecní úřad či městský úřad, případně krajský úřad je starosta, resp. hejtmán, který je volen a má nejvyšší postavení a dohlíží na nižší orgány - zastupitelstva, rady, obecní úřady či městské úřady, resp. hejtmany, zvláštní orgány a další pomocné funkce, bez kterých by úřad neplnil svoji funkci dostatečně. Každý pracovník má svoji činnost, kterou ve veřejné správě vykonává a také svoji zodpovědnost.

Tématem bakalářské práce je problematika zajištění veřejné správy v podmínkách obcí České republiky. Konkrétně na příkladu vybraných měst Zábřehu a Mohelnice.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat a posoudit výdaje vynaložené na správu měst Zábřehu a Mohelnice v letech 2006 -2009.

Bakalářská práce staví na hypotéze, že „*Výdaje měst Zábřehu a Mohelnice na vlastní správu jsou ve vybraných odvětvích srovnatelné.*“.

V bakalářské práci bude zejména využita metoda rešerše odborné literatury a metody komparace a analýzy Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu měst Zábřehu a Mohelnice v letech 2006 -2009 pro potvrzení či vyvrácení stanovené hypotézy a naplnění cíle práce.

Bakalářská práce je členěna do pěti kapitol, přičemž první kapitola je tvořena tímto úvodem. Ve druhé kapitole se práce zaměřuje na fungování a členění veřejné správy. Blíže se zabývá problematikou územní samosprávy, obcemi. Třetí kapitola charakterizuje jednotlivé orgány města a jejich pravomoci. Dále se zabývá fungováním vybraných městských úřadů v Zábřehu a v Mohelnici. Ve čtvrté kapitole se práce zaměřuje na vývoj výdajů za jednotlivé roky

2006-2009 ve vybraných městech. V poslední kapitole tj. závěru bakalářské práce je provedeno stručné shrnutí obsahu jednotlivých kapitol a základních poznatků.

2 SAMOSPRÁVA A STÁTNÍ SPRÁVA VYKONÁVANÁ MĚSTY

2.1 Charakteristika veřejné správy

Veřejná správa je **správou veřejných záležitostí** ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů.¹

Veřejnou správu je možno charakterizovat jako jednu ze skupin činností, jimiž stát, popřípadě jiné zákonem zmocněné osoby vykonávají v zájmu příslušného celku, a to:

- zasahují specifickým způsobem do právních poměrů subjektů v občanské společnosti,
- zajišťují nebo i přímo organizují uspokojování potřeb příslušného celku nebo některých potřeb subjektů v občanské společnosti,
- řeší některé své vnitřní poměry.²

V materiálním pojetí je veřejná správa činností státních nebo jiných orgánů veřejné moci nebo subjektů, kterým byl výkon veřejné správy propůjčen za účelem plnění určitých úkolů označovaných jako úkoly veřejné.

Ve formálním pojetí správy se neklade důraz na činnost, ale na organizaci, které je svěřena působnost řešit určité veřejné úkoly, pokud nejsou svěřeny zastupitelským sborům nebo soudům. Správa ve formálním pojetí je v zásadě soustavou jednotlivých správních úřadů nebo orgánů samosprávy jako vykonavatelů veřejné správy.³

V ekonomickém pojetí je veřejná správa součástí veřejného sektoru. Veřejný sektor je ta část národního hospodářství, ve které jsou ve veřejném zájmu uspokojovány potřeby společnosti a občanů formou statků prostřednictvím veřejných služeb, je financována převážně z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní převážně veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole.⁴

2.1.1 Činnosti veřejné správy

Veřejná správa plní rozhodnutí volených orgánů – správu věcí veřejných, zajišťuje soulad praxe s právem. Zákony mají velký vliv na fungování a činnost veřejné správy, která musí

¹ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 8.

² STAŠA, J. *Úvod do českého správního práva*. 2001, s. 7.

³ HENDRYCH, D. *Správní věda*. 2009, s. 14-15.

⁴ REKTOŘÍK, J.; a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2007, s. 18.

zákony plnit a řídit se jimi. Veřejná správa se chápe jako činnost služeb pro obyvatelstvo, službu veřejnosti zejm. ochrana veřejného pořádku a zajišťování bezpečnosti, obrana státu, péče v sociální oblasti, ve sféře školství, kultury, zdravotnictví, vědy a výzkumu, přijímání obecně závazných právních předpisů, trestání přestupků a jiných deliktů aj.

Činnosti ve veřejné správě vykonává řada institucí, které mají vymezenou působnost a pravomoc. Věcnou působnost vymezuje zákon nebo prováděcí předpis a vztahuje se k předmětu činnosti instituce, orgánu ve veřejné správě. Územní působnost se váže k místu, kde se realizuje věcná působnost daného orgánu, instituce.

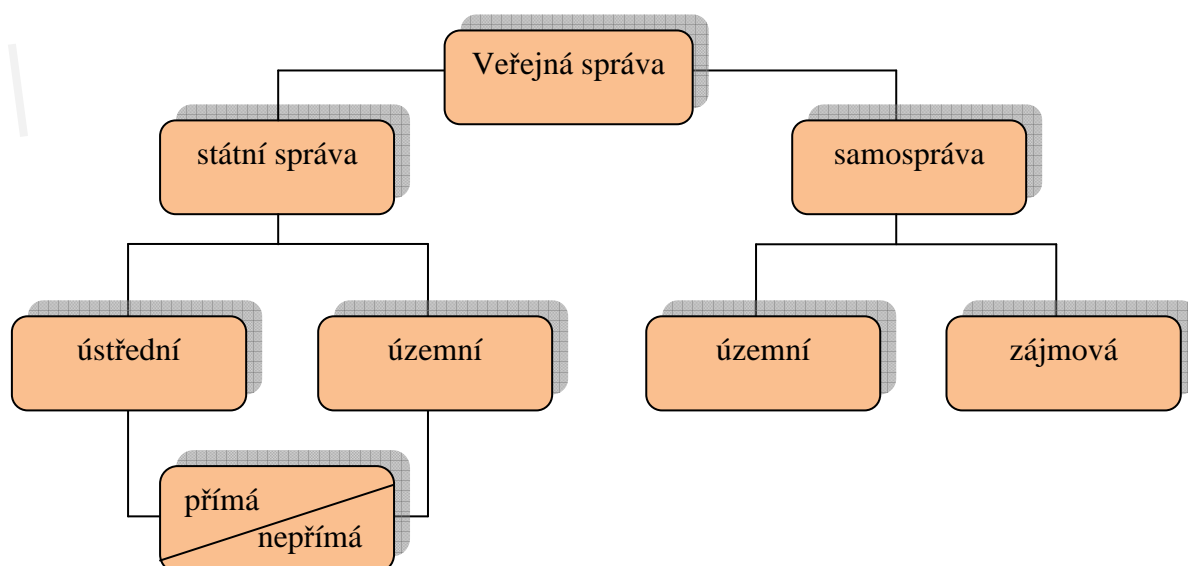
Základní zásadou ve veřejné správě je dodržování zákonnosti. Na základě zákona a zákonnými způsoby vykonává správní dozor, např. živnostenskou kontrolu, školní inspekci apod.

Činnost veřejné správy je kontrolována volenými orgány na příslušné úrovni, např. parlamentem, vládou, nezávislými soudy, správními soudy, speciálně zřízanými kontrolními orgány, ale i občany.⁵

2.1.2 Systém veřejné správy

V České republice prezentuje systém veřejné správy státní správa a samospráva, viz Obr. 2.1.

Obr. 2.1 Dělení veřejné správy v České republice

Pramen: HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 90. Vlastní zpracování.

⁵ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 87-89.

- státní správa, která je vykonávána institucemi státu;
- samospráva, která je k výkonu veřejné správy pověřena příslušným zákonem, a to zejména na úrovni:
 - územní samosprávy (např. obce, kraje)
 - zájmové samosprávy:⁶
 - profesní komory s povinným členstvím – např. Česká advokátní komora, Česká lékařská komora, Notářská komora České republiky aj;
 - komory s nepovinným členstvím jsou Hospodářská komora se sídlem v Praze a Agrární komora se sídlem v Olomouci;
 - vysokoškolská samospráva – jsou jí podrobeni akademičtí pracovníci.⁷

Státní správa je definována jako organizující a mocensko-ochranná činnost státu. Vykonává řadu dalších funkcí, např. provádí zákony a realizuje služby veřejného zájmu. Státní správa zabezpečuje veřejný zájem, který má výkonný, podzákonný a nařizovací charakter. Uskutečňuje se na základě a v mezích zákonů, ale pro výkon státní správy jsou závazné i tzv. interní předpisy. Pro státní správu jsou typické vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Prostřednictvím státní správy se provádí státní politika na jednotlivých úsecích správy (např. bezpečnostní politika státu). Organizační struktura státní správy se neustále mění, závisí na etapách historického vývoje společnosti, na vnitřních a vnějších podmínkách tohoto vývoje, na požadavcích společnosti apod.⁸

Z hlediska **vykonavatelů státní správy** se rozlišují:

- přímí vykonavatelé, tj. ministerstva, jiné správní úřady, veřejné sbory;
- nepřímí vykonavatelé, tj. orgány územní samosprávy, jiné subjekty veřejného nebo soukromého práva, na které je výkon státní správy přenesen.⁹

Přímými vykonavateli státní správy jsou ústřední orgány státní správy. Ústředním orgánem státní správy je **ministerstvo**. V čele ministerstva stojí člen vlády, ministr. Odvětvové ústřední orgány státní správy jsou založeny na specifickém přístupu státu k jednotlivým odvětvím, jedná se zejména o ministerstvo školství, ministerstvo obrany, ministerstvo kultury,

⁶ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 94-95.

⁷ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 2007, s. 343-363.

⁸ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R.; *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 12.

⁹ HENDRYCH, D. *Správní věda*. 2009, s. 106.

ministerstvo dopravy atd. Některé orgány mají rozsáhlejší působnost, jedná se o průřezové a svodné orgány, které jsou zastoupeny ministerstvem financí, práce, plánování, cen atd.¹⁰

Správní úřady s celostátní působností, které jsou přímo řízené vládou. V čele stojí vedoucí, který není členem vlády. Obor působnosti je užší oproti ministerstvu. Patří sem tyto správní úřady: Český statistický úřad, Český báňský úřad, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Úřad průmyslového vlastnictví aj.

Správní úřady s celostátní působností podřízené ministerstvům. Těmto úřadům chybí některé pravomoci správních úřadů řízených vládou, např. nemohou vydávat právní předpisy. Patří sem: Česká správa sociálního zabezpečení, Česká obchodní inspekce, Český telekomunikační úřad aj.

Územní odborné správní úřady vykonávají přímo státní správu v územních obvodech. Platí to pro výkon plavební správy, celní správy, báňské správy aj.

Správní úřady mimo soustavu státní správy tvoří organizační složky státu, jsou financovány ze státního rozpočtu, ale nejsou ze své činnosti odpovědny vládě, ministerstvu nebo jinému správnímu úřadu v organizační soustavě státní správy. Patří sem: Úřad pro ochranu osobních údajů, Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání.

Veřejné sbory uskutečňují výkon státní správy především ve věcech správního dozoru. Příkladem ozbrojeného sboru je Policie a neozbrojeného sboru Správa požární ochrany.

Na orgány **nepřímých vykonavatelů státní správy** byl zákonem nebo rozhodnutím na základě zákona přenesen výkon státní správy. Nejdůležitější forma delegování výkonu státní správy je přenesená působnost, kterou vykonávají obce i kraje. Na úrovni obcí a krajů jsou vykonavateli přenesené působnosti obecní úřady, krajské úřady a regiony soudržnosti.¹¹

Státní správa je vykonávána dvěma způsoby a to: formou centralizovanou a formou decentralizovanou.

V centralizované státní správě jediným počátečním normativním právním zdrojem je centrální státní zákonodárná moc, správa státu je prováděna jako státní správa ústředními orgány a její byrokracií. Tato správa může být prováděna koncentrovanými úřady, které

¹⁰ KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejná správa*. 2008, s. 107.

¹¹ HENDRYCH, D. *Správní věda*. 2009, s. 106-111.

konávají celou působnost v daném odvětví pro celé území státu nebo i prostřednictvím dekoncentrovaných úřadů podřadných ústřednímu orgánu.

Při **decentralizované státní správě** je vytváření prvotních právních norem v rukou centrální zákonodárné moci. Výkon státní správy je však svěřen decentralizovaným orgánům státní správy či přenesen na samosprávné veřejnoprávní korporace. Stát se zcela nezabývá určité části státní správy, ale ponechává její výkon veřejnoprávním korporacím pod svým dohledem, řízením a financováním, které ovšem přijde státní pokladnu levněji než budování místních orgánů státní správy tam, kde již fungují orgány samosprávy.¹²

Samosprávu vykonávají orgány jiných právních subjektů než stát, pokud je zákonem na ně výkon veřejné správy delegován a trvale svěřen do jejich samostatné odpovědnosti. Samosprávu máme zájmovou a územní.¹³

Zájmová samospráva jako prvek veřejné správy se vztahuje vždy k osobám, a to především fyzickým. Subjekty zájmové samosprávy jsou zřízeny přímo zákonem jako veřejnoprávní korporace, mají právní subjektivitu, vlastní majetek a vlastní hospodaření.¹⁴

2.2 Územní samospráva

Územní samospráva je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Stát předává část výkonu veřejné správy nestátnímu subjektu.¹⁵

Charakteristika územní samosprávy je zakotvena v **Evropské chartě místní samosprávy**, která říká:

*„Územní samospráva je právo a schopnost místních společenství v mezích daných zákonem na svou odpovědnost a v zájmu místního obyvatelstva upravovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných.“*¹⁶

¹² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 2007, s. 17.

¹³ HENDRYCH, D. *Správní věda*. 2009, s. 112.

¹⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 2007, s. 339-340.

¹⁵ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 108.

¹⁶ odst. 1 čl. 3 Zákon 181/1999 Sb. o přijetí Evropské charty místní samosprávy

2.2.1 Vznik a vývoj územní samosprávy na území České republiky

Prvním útvarem, který měl všechny atributy státu, byl **stát velkomoravský**, jehož počátky sahají k roku 830, kdy kníže Mojmír I. sjednotil slovanské kmeny na našem území. V rukou panovníka byly veškeré pravomoci. Panovníkovým orgánům příslušely jen poradní a výkonné funkce. Rozsah státu si vynucoval postupné vytváření státního aparátu.

Místní správa měla v počátcích **Českého státu** podobu hradské správy. Na knížecí hrady byli dosazováni úředníci – kasteláni, kteří spravovali hrad a okolí. Postupně se vedle kastelána objevují další úředníci – vladař, celník, sudí.

Ve 13. století docházelo ke strukturování ústřední a místní správy. V tomto období roste význam královské kanceláře, jejíž členové byli poradci panovníka. Hlavním hradským úředníkem byl purkrabí, který měl pravomoci správní a soudní. Ve 14. století vznikaly důležité složky státního aparátu – krajští hejtmani.

V období od husitství po rok 1620 přetrvávala královská kancelář a stala se nejvýznamnějším společným úřadem, který koordinoval chod celé české státní správy. Byly zde úřady nejvyššího mincmistra, rada komory královské, královský prokurátor aj. Žádný z úřadů nemá již žádný význam pro dnešní dobu. Rozhodujícími úředníky místní správy byli krajští hejtmani. Města začala vystupovat jako samostatné jednotky nadané právní subjektivitou.

Pro počátky **formování moderní veřejné správy (1620-1848)** měla pro český stát zásadní význam Haugwitzova reforma ústřední správy. Správa se měla centralizovat a zkvalitnit dosažením odborně vzdělaných úředníků. V roce 1760 byla zřízena státní rada, která měla funkci poradního orgánu jen pro vnitřní věci českých a rakouských zemí.

2.2.1.1 Vývoj veřejné správy v letech 1848-1918

V roce 1848 začala nová éra v organizaci ústředních výkonných orgánů. Vznikala ministerstva. Císař¹⁷ zřídil ministerstvo spravedlnosti, ministerstvo financí a ministerstvo vnitra. Veřejná správa byla obstarávána ve druhé, třetí a čtvrté instanci státními úřady a v první instanci orgány nestátními. Ve městech byly zřízeny magistráty. Revoluce v roce 1848 zrušila poddanství a vrchnostenskou správu. Na jejím místě vyrůstala nová organizace samosprávy, která byla založena na myšlence o existenci přirozených práv, jako obdoba

¹⁷ Císař – František Josef I.

přirozených práv fyzických osob. Útvary místní samosprávy měly plnit úlohu obhájců národních zájmů. V tomto období jsou rozeznávány tři druhy obcí: místní, okresní a krajská. Zároveň byla rozeznávána dvojí působnost obcí: přirozená a přenesená. Ze všech místních obcí byly tvořeny okresní obce. Krajské obce byly zase souhrnem všech okresních obcí. **V místní obci byl orgánem obecní výbor a obecní představenstvo.** V okresní obci byl okresní výbor a okresní starosta. V krajské obci bylo krajské zastupitelství a krajský starosta, jeho náměstek a zapisovatelé.¹⁸

2.2.1.2 Územní samospráva v letech 1918-1945

V roce 1918 se obce řídily zemskými obecními řady. Československý stát přistoupil k **sloučení právně oddělených křesťanských a židovských obcí** v rámci jednoho celku. Právo povýšit vesnici na městys a městys na město měla vláda na základně návrhu Ministerstva vnitra. V roce 1920 byl přijat zákon o zřízení župních a okresních úřadů, který zaváděl jako jednotky neobecní místní veřejné správy okresy, 14 žup a Prahu a 3 zemské župní svazy (Čechy, Morava a Slezsko, Slovensko). Nově byly upraveny i okresy, kde vedle okresního úřadu vznikl okresní výbor. V roce 1927 došlo ke zrušení žup. V době 2. Československé republiky došlo k výraznému oslabení samosprávy a centralizace státu.

2.2.1.3 Územní samospráva v letech 1945-1990

V roce 1945 se vytvořily jako správní orgány místní, okresní a zemské národní výbory, které se řídily dosavadní působností obcí, okresů a zemí. **Národní výbory** se označovaly a rozčleňovaly podle místa, kde působily (např. místní národní výbor, městský národní výbor, obvodní národní výbor, okresní národní výbor, zemský národní výbor atd.). Národní výbory vycházely z jednotné veřejné správy a vykonávaly věci samosprávné i příslušnou státní správu ve své územní působnosti. Nejdůležitější součástí národního výboru bylo plénium složené z členů volených na 5 let systémem absolutní většiny. Plénium ze svého středu volilo radu v čele s předsedou, místopředsedou a tajemníkem národního výboru. U zemských národních výborů stál v čele referátu člen rady – referent. Po celou dobu existence národních výborů byly obce právníckými osobami. V roce 1948 došlo zavedení krajského namísto zemského zřízení. Původně byly národní výbory všeobecně řízeny ministerstvem vnitra, to však ústavní zákon 1953 přenesl obecně na vládu. V letech 1951-1967 došlo k oslabení územní samosprávy. Národní výbory mohly vydávat obecně závazná nařízení, která nesměla

¹⁸ SCHELLE, K.; a kol. *Dějiny české veřejné správy*. 2009, s. 11-90.

být v rozporu se zákony a jinými právními předpisy a dále byla nutnost předchozího souhlasu nadřízeného národního výboru nebo vlády.

2.2.1.4 Územní samospráva po roce 1990

Po listopadovém převratu 1989 došlo k radikální změně územní samosprávy. V listopadu 1990 byl **opuštěn systém národních výborů.**¹⁹ **K obnově samosprávy došlo v roce 1990** přijetím nové ústavy a zákona o obcích, čímž bylo potvrzeno právo občanů na územní samosprávu. Obce se staly základním územním samosprávným celkem. V roce 1997 byl schválen zákon o vytvoření 13 krajů a Prahy jako vyšších územních samosprávných celků. Obce a kraje jsou tzv. veřejnoprávní korporací.

V současnosti je posilování územní samosprávy součástí procesu prohlubování demokracie. Samospráva umožňuje uskutečňovat právo občanů, podílet se na řízení svých veřejných záležitostí a budovat občanskou společnost.²⁰

Ústava předpokládá existenci dvou úrovní územní samosprávy, a to:

- základní územně samosprávné celky, jimiž jsou obce
- vyšší územně samosprávné celky, jimiž jsou kraje²¹

Samosprávné postavení územních samosprávných celků je zaručeno tím, že:

- územní samosprávný celek je samostatně spravován svým orgánem, kterým je zastupitelstvo;
- územní samosprávný celek vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu, je tedy právnickou osobou;
- stát může do činnosti územních samosprávných celků zasahovat jen, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem;
- spory o rozsahu pravomocí státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků přísluší řešit Ústavnímu soudu, nepřísluší-li podle zákona řešit daný spor jinému orgánu.²²

¹⁹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 2007, s. 72-80.

²⁰ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 109.

²¹ Ústavní zákon č. 347/1997 Sb. o vytváření vyšších územních samosprávných celků. Na územní České Republiky je 13 krajů a Praha jako vyšších územních samosprávných celků: Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Zlínský kraj, Moravskoslezský kraj.

²² STAŠA, J. *Úvod do českého správního práva*. 2001, s. 39.

2.2.2 Základní principy územní samosprávy

Teorie správního práva rozlišuje tři velké systémy uspořádání územní veřejné správy odpovídající třem systémům správního práva.²³

- systém angloamerický, v němž je místní správa chápána výlučně jako samospráva. Nerozlišuje se samospráva a státní správa;
- systém francouzský, kdy na místní úrovni vedle sebe působí odděleně orgány samosprávy a orgány státu vykonávající státní správu;
- systém smíšený (středoevropský), kdy se na místní úrovni, samospráva i státní správa vykonávají společně, tzn. stejnými orgány, (jedná se o samostatnou a přenesenou působnost).²⁴

V České republice se v případě samosprávných obcí a krajů využívá smíšený model, tzn. kombinace samostatné a přenesené působnosti, tzn. i přenos kompetencí, pravomocí a odpovědnosti v rámci veřejného sektoru ze státu na územní samosprávu. U obcí a krajů je rozhodující plnění samosprávné funkce.²⁵

2.3 Obce

Obec je základní územní samosprávný celek a územní jednotka státu. **Je vymezena třemi znaky:**

- území obce;
- občané;
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce – tzn. samostatná působnost.²⁶

Každá část **území** České republiky je součástí území některé obce. Obec má jedno nebo více katastrálních území.²⁷

Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Občanům, kteří dosáhli 18 let, náleží tyto práva: volit a být volen do obecního zastupitelstva, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a závěrečnému účtu, vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce, podávat orgánům

²³ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 87.

²⁴ HALÁSEK, D. *Veřejná ekonomika*. 2007, s. 60.

²⁵ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 87.

²⁶ TAMTÉŽ (2008, s. 120)

²⁷ Odst. 1,2 §18 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

obce návrhy, připomínky a podněty, požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce aj.²⁸

Vlastní samosprávnou funkci, tzv. **samostatnou působnost obce** v záležitostech, o kterých může sama rozhodovat. Obec vykonává veřejnou správu v samostatné působnosti, tzn. volené orgány obce, které svým rozhodnutím svěřují vlastní realizaci svým výkonným orgánům. Orgány rozhodují za občana a ve prospěch občana.

Přenesená funkce, tzv. přenesená působnost, v rámci vykonávání státní správy. Tuto působnost vykonávají orgány obcí a jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy v přenesené působnosti i krajským úřadem.²⁹

V České republice bylo k 1. 1. 2009 celkem 6 249 obcí a jejich velikostní struktura je uvedena v Tab. 2.1. Z uvedené tabulky je patrné, že největší počet obcí v České republice tj. 4 882 se řadí do velikostní kategorie do 999 obyvatel.

Tab. 2.1 Velikostní struktura obcí v České republice k 31. 12. 2009.

Počet obyvatel	Počet obcí	Počet obcí v %	Počet obyvatel	Počet obyv. v %
do 199	1 561	24,90	193 328	1,80
200-499	1 991	31,90	651 689	6,20
500-999	1 330	21,30	935 658	8,90
1 000-1 999	700	11,20	972 484	9,30
2 000-4 999	392	6,30	1 184 204	11,30
5 000-9 999	142	2,30	964 895	9,20
10 000-19 999	70	1,10	981 219	9,40
20 000-49 999	42	0,70	1 243 739	11,90
50 000-99 999	15	0,20	1 058 196	10,10
nad 100 000	6	0,10	2 282 130	21,80
ČR celkem	6 249	100,00	10 467 542	100,00

Pramen: Malý lexikon obcí České republiky, Český statistický úřad, 2009. Vlastní zpracování.

2.3.1 Třídění obcí podle míry přenesené působnosti

Podle míry přenesené působnosti jsou rozeznávány typy obcí:

- Obec;
- Obec s matričním úřadem;
- Obec se stavebním úřadem;
- Obec s pověřeným obecním úřadem;

²⁸ Odst. 1,2 §16 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

²⁹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 120.

- Obec s rozšířenou působností.³⁰

Obec s matričním úřadem určí Ministerstvo vnitra i jejich správní obvod prováděcím právním předpisem. Určení matričního úřadu nebo jeho zrušení, popřípadě změnu správního obvodu matričního úřadu lze provést pouze k počátku kalendářního roku.³¹ V České republice je 1234 obcí matričním úřadem.³²

Obec se stavebním úřadem vydává např. územní rozhodnutí, územní souhlas, poskytuje informace pro pořizování územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace aj.³³ V České republice je 624 obcí se stavebním úřadem.³⁴

Obec s pověřeným obecním úřadem je takový obecní úřad, který vedle přenesené působnosti vykonává v rozsahu jemu svěřeném zvláštními zákony přenesenou působnost ve správním odvodu určeném prováděcím právním předpisem. Obce s pověřeným obecním úřadem stanoví zvláštní zákon.³⁵ Je stanoveno 388 obcí s pověřeným obecním úřadem.³⁶

Pověřený obecní úřad může být krajským úřadem pověřen výkonem přenesené působnosti, která jinak patří do působnosti některé obce správního obvodu tohoto úřadu, která neplní na tomto úseku stanovené povinnosti.

Pověřený obecní úřad je např. registračním úřadem pro volby do zastupitelstev obcí a projednává a registruje kandidátní listiny pro obce náležející do jeho územního obvodu.

Pověřený obecní úřad vykonává působnost danou pro všechny obce a působnost svěřenou mu zvláštními zákony.

Na pověřený obecní úřad může Ministerstvo vnitra na jeho žádost delegovat určitý rozsah výkonu státní správy, kterou jinak vykonává obecní úřad obce s rozšířenou působností. K žádosti je zapotřebí souhlasu krajského úřadu a stanovisko příslušné obce s rozšířenou působností.³⁷

³⁰ KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejná správa*. 2008, s. 222.

³¹ Odst. 1,2 §2 Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

³² Příl. 1 Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení

³³ Odst. 3 §6 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním úřadu (stavební zákon)

³⁴ Sdělení č. 544/2006 Sb., Ministerstva pro místní rozvoj

³⁵ Odst. 1,2 §64 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

³⁶ §1 a příloha 1 Zákon č. 314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

³⁷ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 153-154.

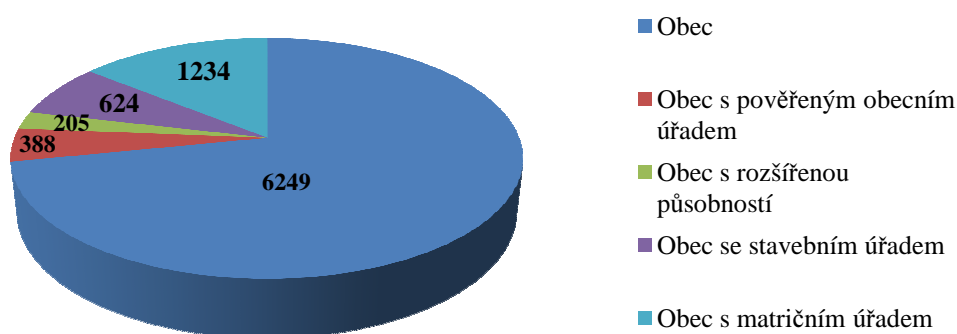
Obec s rozšířenou působností vedle přenesené působnosti a vedle přenesené působnosti stanovené pro pověřený obecní úřad, vykonává v rozsahu jemu svěřeném zvláštními zákony přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím předpisem. Obce s rozšířenou působností určuje zvláštní zákon.³⁸ Je stanoveno 205 obcí s rozšířenou působností.³⁹ Počet jednotlivých typů obcí podle krajů udává Příloha 1.

Na tyto obecní úřady přešla značná část působnosti zaniklých okresních úřadů (k 31. 12. 2002). Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává působnost danou pro všechny obce, působnost pověřeného obecního úřadu a působnost svěřenou zvláštními zákony.

Neplní-li obecní úřad obce s rozšířenou působností úkoly stanovené pro výkon přenesené působnosti, může Ministerstvo vnitra rozhodnout, že přenesenou působnost nebo její část bude vykonávat jiný obecní úřad s rozšířenou působností.

Obec může vydávat nařízení obce pro svůj správní obvod. Vydává tak právní předpis, který má územní působnost i na území jiných obcí, které patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností.⁴⁰ Počet jednotlivých typů obcí podle míry přenesené působnosti udává Obr. 2.2.

Obr. 2.2 Obce podle míry přenesené působnosti

Pramen: Malý lexikon obcí České republiky 2009, Příloha 1 a 2 zákona č.314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, Příl. 1 Vyhláška Ministerstva vnitra č.207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení, Sdělení č. 544/2006 Sb., Ministerstva pro místní rozvoj. Vlastní zpracování.

³⁸ Odst. 1, 2 §66 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

³⁹ §2 a příloha 2 Zákon č.314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

⁴⁰ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 154.

2.3.2 Vznik a zánik obcí

Obce vznikají a zanikají těmito způsoby:

Sloučením, ke kterému dochází na základě vzájemné dohody. Sloučení může mít dvojí podobu:

- jedna ze slučujících se obcí nezaniká, jedná se o připojení k obci, která nezaniká;
- všechny slučující se obce zanikají a sloučením vzniká nová obec.⁴¹ Název nové obce musí být součástí dohody. Nová obec je právním nástupcem zaniklých obcí.⁴²

Připojením, kdy obce se připojuje k jiné obci, zpravidla větší. Původní obce, ke které se jiná obec připojuje, nezaniká a stává se právním nástupcem zaniklé obce. Důvodem připojení je, že samostatná obec přestala být samostatným subjektem práva. Dnem připojení zanikají orgány připojované obce.

Oddělením části obce, kdy nová obec může vzniknout oddělením části obce. Oddělovaná část obce musí mít samostatné katastrální území sousedící nejméně se dvěma obcemi nebo jednou obcí a cizím státem a tvořící souvislý územní celek a po oddělení musí mít minimálně 1000 občanů.

Zrušením vojenského újezdu, kdy vojenské újezdy jsou správním územím se zvláštním režimem. Jsou zřizovány pro potřeby obrany ČR. Státní správu vykonávají na těchto územích újezdní úřady v čele s přednostou újezdního úřadu. Působnost je obdobná působnosti obecního úřadu v přenesené působnosti. Zrušením vojenského újezdu nebo jeho části může vzniknout nová obec se samosprávou.⁴³

2.3.3 Základní druhy obcí

Některé obce mohou být za splnění určitých podmínek prohlášeny za:

- obce, které nejsou městy;
- městyse;
- města;
- statutární města;

⁴¹ STAŠA, J. *Úvod do českého správního práva*. 2001, s. 40.

⁴² HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 106.

⁴³ TAMTÉŽ (2008, s. 106-109)

- hlavní město Praha členěné na městské části.⁴⁴

Podle současné právní úpravy je obec **městysem**, pokud tak na návrh obce stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Městysem je také obec, která toto označení používala před 17. květnem 1954, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, od kterého se obec stává městysem.⁴⁵

Město je sídelní útvar větší než vesnice, který splňuje určité minimální podmínky pro takové označení. Tato kritéria se v každém státě liší: obvykle mezi ně patří populační velikost, hustota zástavby, úroveň infrastruktury a služeb. Město se vyznačuje intenzivními prostorovými vztahy a tzv. městským způsobem života.⁴⁶ V minulosti byl zásadní rozdíl mezi obcí a městem ve způsobu obživy jejich obyvatel. Ve městech převažovala řemesla a služby a na venkově zemědělská výroba. Toto dělení je nyní nepoužitelné.⁴⁷

Většina **statutární měst** je v současné době sídlem krajských úřadů. Seznam statutární měst je uveden v zákoně. U statutárních měst zastupitelstvo schvaluje statut města. Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Toto rozdělení se schvaluje přijetím obecně závazné vyhlášky.⁴⁸ Statutárních měst máme v ČR 23 a těmi jsou: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav.⁴⁹

2.3.4 Orgány obce

Každá veřejná korporace může navenek jednat jen svými orgány. Orgány územní samosprávy nejsou u nás tvořeny na základě dělby moci. Na úrovni samosprávy nedochází k dělbě moci. V samosprávě se uplatňuje princip vlády shromáždění, kdy nejvyššímu orgánu jsou ostatní orgány odpovědné a jsou svým obsazením od něj přímo či nepřímo odvozené.⁵⁰

K orgánům obce dle zákona o obcích patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a místostarostové a obecní úřad. Dále zastupitelstvo obce zřizuje poradní a iniciační

⁴⁴ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 120-121.

⁴⁵ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 99-101.

⁴⁶ Kol. autorů. *Encyklopedie Diderot – Velký slovník naučný*. 1999, s. 902.

⁴⁷ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 99-101.

⁴⁸ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 121.

⁴⁹ Odst. 1 §4 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁵⁰ KOUDELKA, Z.; *Samospráva*. 2007, s. 168.

orgány – výbory a rada obce – komise. Bližší charakteristika uvedených orgánů obce je uvedena v kap. 3.1 této bakalářské práce. Ve vztahu k druhu obce (obec, městys, město a statutární město) se rozlišují názvy jednotlivých orgánů, které přibližuje Tab. 2.2.

Tab. 2.2 Označení orgánů obce podle typu obce

Obec	Městys	Město	Statutární město
zastupitelstvo obce	zastupitelstvo městyse	zastupitelstvo města	zastupitelstvo města
rada obce	rada městyse	rada města	rada města
obecní úřad	úřad městyse	městský úřad	magistrát
starosta	starosta	starosta	primátor
zvláštní orgán obce	zvláštní orgán městyse	zvláštní orgán města	zvláštní orgán města

Pramen: HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 133. Vlastní zpracování.

2.4 Město

V současnosti je městem obec, která má **nejméně 3000 obyvatel** a pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny parlamentu ČR, po předchozím vyjádření vlády. Obec, která byla městem před 17. květnem 1954, je městem na požádání Poslanecké sněmovny. Předseda poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem. V tomto případě nemusí být splněna podmínka počtu obyvatel a k žádosti není zapotřebí vyjádření vlády.

Velikostní struktura měst v České republice podle počtu obyvatel je uvedena v Tab. 2.3, v České republice je k 1. 1. 2009 593 měst.

Tab. 2.3 Velikostní struktura měst v České republice podle počtu obyvatel k 31. 12. 2009

Velikostní skupina měst	Počet měst ve velikostní skupině
do 2 999	190
3 000 - 5 999	182
6 000 - 10 999	98
11 000 – 24 999	73
25 000 – 47 499	28
47 500 – 89 999	12
90 000 a více	10
Celkem počet měst v ČR	593

Pramen: Demografická ročenka měst, Český statistický úřad, 2009. Vlastní zpracování.

Z tabulky je patrné, že nejvíce měst v České republice je v kategorii do 2 999 obyvatel, což nesplňuje podmínku současného zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Zákon říká, že městem je taková obec, která má nejméně 3 000 obyvatel. Města, která spadají do skupiny s počtem obyvatel do 2 999, jsou městy historickými, které byly městy již před rokem 1954 a zažádají předsedu poslanecké sněmovny o stanovení městem. Potom nemusí splňovat podmínku počtu obyvatel.

Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, je obec po sloučení městem. Rozdělí-li se město na dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu a má alespoň 3 000 obyvatel, je i nadále městem.⁵¹

Podle převládající funkce se rozeznává město průmyslové, obchodní, dopravní, obslužné, lázeňské, polyfunkční aj. V minulosti byly města střediskem obchodu se zemědělskými přebytky. Města byla rozlišována na královská nebo poddanská, podle velikosti na velká a městečka. Za specifické město lze považovat město horní. Později se města přeměnila na centra ekonomické a politické moci. V současnosti soustřeďují města ve vyspělých zemích většinu obyvatel, ekonomické aktivity i politické moci.⁵²

Praha z hlediska funkce měst zastává funkci:

- správní – sídlí zde prezident, vláda, parlament, senát;
- průmyslovou – najdeme zde mnoho průmyslových odvětví;
- dopravní – je zde letiště, dálnice, vlaková železnice, autobusová doprava;
- obchodní – najdeme zde mnoho obchodů;
- bankovní – je zde velké zastoupení českých i zahraničních bank;
- vzdělávací – vysoké školy, střední školy, základní školy, učiliště;
- turistickou – je zde mnoho památek.⁵³

⁵¹ Odst. 1, 3 a 5 §3 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁵² Kol. autorů. *Encyklopedie Diderot – Velký slovník naučný*. 1999, s. 902.

⁵³ Webový portál hlavního města Prahy: <http://europague.cz/funkce.html>

3 SPRÁVA VYBRANÝCH MĚST

3.1 Charakteristika orgánů měst

Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány města jsou rada města, starosta (v případě statutárních měst primátor), městský úřad (v případě statutárních měst magistrát) a další orgány města.⁵⁴

Zastupitelstvo města je kolektivní orgán, který je zvolen ve všeobecných, rovných a přímých volbách tajným hlasováním. Členy zastupitelstva jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran, případně i nezávislí členové. Zastupitelstvo má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Může rozhodovat ve všech samosprávných otázkách kromě těch, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstvu kraje jako vyššího územního samosprávného celku.⁵⁵ Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva, které je veřejné, se koná v územním obvodu města. Zastupitelstvo obce je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů.⁵⁶

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti měst:

- schvaluje program rozvoje města;
- schvaluje rozpočet města a závěrečný účet města;
- rozhoduje o vyhlášení místní referenda;
- zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky města, schvaluje jejich zřizovací listiny;
- rozhoduje o založení nebo rušení právnických osob, schvaluje jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy;
- uděluje a odmítá čestné občanství a ceny;
- stanovuje zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva;
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy města;
- volí se svých členů členy rady města;
- vydává obecně závazné vyhlášky aj.⁵⁷

⁵⁴ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 99-101.

⁵⁵ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 126.

⁵⁶ §92 a §93 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁵⁷ Odst. 2 §84 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Při stanovení počtu členů zastupitelstva města se přihlíží k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů zastupitelstva udává Tab. 3.1.⁵⁸

Tab. 3.1 Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 – 9
501 – 3000	7 – 15
3001 – 10 000	11 – 25
10 001 – 50 000	15 – 35
50 001 – 150 000	25 – 45
nad 150 000	35 – 55

Pramen: Odst. 1 §68 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Vlastní zpracování.

Rada města je výkonným orgánem města v samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu města. Radu tvoří starosta, místostarosta a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva. Počet členů rady obce je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada se nevolí ve městech, kde zastupitelstvo má méně než 15 členů.⁵⁹

Rada se schází podle potřeby. Ze schůzí rady, které jsou neveřejné, se pořizuje zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou. V zápise se uvede počet přítomných členů rady, schválený pořad schůze rady, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Rada je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů.⁶⁰

Radě je vyhrazeno:

- zabezpečovat hospodaření podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem;
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva nebo komisemi rady;
- stanovit rozdělení pravomocí v městském úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení městského úřadu;
- stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností;

⁵⁸ Odst. 1 §68 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁵⁹ Odst. 1, 3 §99 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁶⁰ Odst. 1-3 §101 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

- schvalovat organizační řád městského úřadu aj.⁶¹

Starosta zastupuje město navenek a je statutárním orgánem města. Starostu volí do funkce zastupitelstvo z řad svých členů. Starosta musí být občanem České republiky. Za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu. Starosta má mnoho povinností:

- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok;
- jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka městského úřadu;
- může požadovat po policii spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku;
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti města;
- rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti svěřených mu radou města;
- svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady města, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva města a zápis z jednání rady města;
- je-li odvolán nebo se své funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta;
- Starosta spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce aj.⁶²

Starostu zastupuje v době jeho nepřítomnosti **místostarosta** (v případě statutárního města náměstek). Místostarosta jedná a rozhoduje ve všech věcech, které jsou svěřeny starostovi. Zastupitelstvo může zvolit více místostarostů a svěřit jim zabezpečování konkrétních úkolů.⁶³ Teoreticky lze zřídit tolik míst místostarostů, kolik je kromě starosty členů rady. Pokud je více místostarostů, určí zastupitelstvo, v jakém pořadí budou zastupovat starostu.⁶⁴

Městský úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník městského úřadu (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci města zařazení do městského úřadu. Městský úřad v rámci samostatné působnosti:

- plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo města nebo rada města;
- pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti;

⁶¹ Odst. 2 §102 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁶² Odst. 1-5 §103 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁶³ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 2000, s. 27.

⁶⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 2007, s. 205-206.

- řídí organizace, které město zřídilo.⁶⁵

V přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva města nebo rady města či zvláštních orgánů, případně komisí.⁶⁶

Městský úřad se může členit na **odborné a oddělení**, rozhodnula-li tak rada města. Zákon ovšem neukládá povinnost takto městský úřad členit. Počet odborů a náplň jejich činnosti závisí na velikosti města, rozsahu samostatné a přenesené působnosti.⁶⁷

Všechny odbory a oddělení mají povinnost spolupracovat v rámci problematiky, která spadá do jejich působnosti. Jedná se především o shromažďování komplexních stanovisek, poskytování informací o úkolech, které plní, předkládání odborných názorů a posudků potřebných pro ostatní odbory a týmové řešení zvláště významných a závažných úkolů včetně projektových úkolů přesahujících rámec jednoho odboru.⁶⁸

Ve městě s pověřeným městským úřadem a ve městě s rozšířenou působností se zřizuje funkce **tajemníka**, který je pracovníkem v zaměstnaneckém poměru. Tajemník je zodpovědný za plnění úkolů městského úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Tajemník se zúčastňuje zasedání zastupitelstva města a schůzí rady města s hlasem poradním. Nesmí být členem žádné politické strany a politického hnutí.

Tajemník městského úřadu:

- plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo města, rada města nebo starosta;
- plní úkoly zaměstnavatele, tj. uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci města, řídí a kontroluje činnost zaměstnanců města a stanovuje jejich plat;
- vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád městského úřadu;
- vydává další vnitřní směrnice městského úřadu, nevydává-li je rada města.⁶⁹

Dalšími orgány města jsou orgány zastupitelstva města a rady města a těmito jsou: výbory a komise.

⁶⁵ Odst. 1-3 §109 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁶⁶ HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 153.

⁶⁷ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 130-131.

⁶⁸ Organizační řád MěÚ Zábřehu dostupný z: www.zabreh.cz/mestsky-urad/dokumenty-uradu/2506-organizacni-rad-meu-zabreh.html

⁶⁹ Odst. 1-6 §110 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zastupitelstvo města zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány **výbory**. Zastupitelstvo města rozhodne, kolik výborů bude zřízeno. Počet členů výborů musí být lichý. Výbory plní úkoly, kterými je pověřil zastupitelstvo města. Výbory musí být zřízeny vždy podle zákona:

- finanční výbory, které se zabývají hospodařením s majetkem města včetně finančních prostředků v rámci hospodaření města;
- kontrolní výbory, které kontrolují plnění usnesení zastupitelstva a rady města, dodržování právních předpisů;
- výbory pro národnostní menšiny, jestliže v územním obvodu města se hlásí k jiné národnosti než české alespoň 10% občanů;
- osadní výbory v částech města, musí mít alespoň tři členy.⁷⁰

Činnost jednotlivých výborů je zaměřena na oblasti, v nichž byly zřízeny. Tuto činnost vykonávají výbory z vlastní iniciativy, dle schváleného plánu činnosti a na základě úkolů, kterými je pověřilo zastupitelstvo města a které vyplývají ze zákona o obcích. Zastupitelstvu předkládají svá stanoviska a návrhy konkrétních opatření.⁷¹

Rada města zřizuje jako svoje iniciativní a poradní orgány **komise**. Komise může být i výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Předsedou komise je osoba, která prokáže zvláštní odbornou způsobilost. Komise se usnází většinou hlasů všech svých členů. Komise je odpovědná radě města, ale ve věcech přenesené působnosti odpovídá starostovi.⁷²

3.2 Město Zábřeh

První zmínka o Zábřehu se nachází na listině brněnského zemského sněmu z roku 1254. Zábřeh se stal městem v roce 1278. Dějiny města jsou spjaty s řadou šlechtických rodů např. Tunklů, Pánů z Kravař, Boskoviců a Liechtenštejnů. Po třicetileté válce město dlouho stagnovalo ve svém rozvoji. Dnešní vzhled Zábřehu je dán koncem 18. století, kdy byly postaveny téměř všechny domy z důvodů rozsáhlého požáru. V polovině 19. století byla zbudována železniční trať. I dnes město Zábřeh potvrzuje, že je městem s dlouhodobou tradicí.⁷³

⁷⁰ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance ve veřejném sektoru*. 2008, s. 129.

⁷¹ Odst. 1-3 §118 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁷² Odst. 1-5 §122 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁷³ FALZ, L. *Dějiny města Zábřeha*. 2001, s. 5-150.

Město Zábřeh leží na rozhraní severní a střední Moravy v předhůří Jeseníků v nadmořské výšce 200-260 metrů nad mořem. Městem protéká řeka Moravská Sázava. Zábřeh je součástí olomouckého kraje. Zábřehem vede důležitá železniční tepna z Olomouce do Prahy, silniční a železniční spoje z Mohelnice do Šumperka přes Bludov.⁷⁴ Základní charakteristiku města Zábřehu udává Tab. 3.2.

Tab. 3.2 Město Zábřeh – počet obyvatel, rozloha a hustota osídlení, k 31. 12. 2009

Počet obyvatel	14 099, z toho 7 307 žen
Rozloha	34,58 km ²
Hustota osídlení	407,72 obyvatel/km ²

Pramen: Webový portál Ministerstva financí, údaje platné k 31. 12. 2009. Vlastní zpracování.

Místní části města Zábřehu jsou:

- Dolní Bušínov,
- Hněvkov,
- Pivonín
- Václavov.

V průběhu let počet obyvatel Zábřehu kolísal, od roku 2006 počet obyvatel mírně klesá.⁷⁵

Městský úřad města Zábřehu vykonává státní správu v rozsahu obce s rozšířenou působností.

Ve městě sídlí rovněž instituce státní správy s místní působností a těmi jsou:

- finanční úřad;
- úřad práce.

Zastupitelstvo města Zábřehu zřizuje organizační složky a těmi jsou:

- Městské informační centrum (Knihovna);
- Městské sociální zařízení (Domov pro matky s dětmi, Domov penzion pro důchodce, Ubytovna pro bezdomovce);
- Městské služby bytové správy (Dům pečovatelské služby).⁷⁶

⁷⁴ Webový portál Šumperko: www.infosumperk.cz/dr-cs/mesta-a-obce/zabreh/zabreh.html

⁷⁵ Kronika města Zábřehu dostupná z: www.zabreh.cz/mesto-zabreh/kronika-mesta.html

Zastupitelstvo města Zábřehu zřizuje příspěvkové organizace a těmi jsou:

- Dům dětí a mládeže;
- Základní školy – Boženy Němcové, Školská, Severovýchod, Rudolfova Pavlů;
- Mateřské školy – Pohádka, Severáček, Strejcova, Zahradní;
- Školní jídelny – Boženy Němcové, Severovýchod.⁷⁷

Obchodní společnosti zřizované městem:

- EKO servis Zábřeh, s. r. o.
- Zábřežská kulturní, s. r. o.
- Zábřežská sportovní, s. r. o.

Správa města je vykonávána orgány města a těmi jsou: zastupitelstvo města, rada města, starosta, místostarosta, městský úřad a další orgány města. Orgány a jejich personální obsazení v případě města Zábřehu udává Tab. 3.3.

Tab. 3.3 Orgány města Zábřehu a jejich počet zaměstnanců

Orgány města	Personální obsazení
Zastupitelstvo města	21 zastupitelů
Rada města	z toho 7 (radních)
Starosta	z toho 1 (starosta)
Místostarosta	z toho 1 (místostarosta)
Městský úřad	121 zaměstnanců

Pramen: Organizační struktura města Zábřehu dostupná z: www.zabreh.cz/mestsky-urad/organizacni-struktura.html. Vlastní zpracování.

Zastupitelstvo Městského úřadu Zábřehu se skládá z 21 členů, kteří byli zvoleni na čtyřleté funkční období, na rok 2006-2010. Členové zastupitelstva jsou zároveň členy politických stran nebo uskupení. Údaje o politickém složení členů zastupitelstva udává Příloha 2.

Rada města Zábřehu se skládá ze 7 členů (starosty, místostarosty a z dalších 5 - ti členů).⁷⁸

Rada města si zřizuje jako své iniciativní a poradní orgány komise.⁷⁹

⁷⁶ Organizační struktura města Zábřehu dostupná z: www.zabreh.cz/mesto-zabreh/organizacni-struktura.html

⁷⁷ ARISweb – prezentace údajů města Zábřehu dostupný z: www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusc/charakteristika.pl?ico=303640

⁷⁸ Organizační struktura města Zábřehu dostupná z: www.zabreh.cz/mesto-zabreh/organizacni-struktura.html

⁷⁹ Odst. 1-5 §122 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Starosta města Zábřehu je nadřízeným všem volených funkcionářů a zaměstnancům tvořící městský úřad a zařazených do organizačních složek. Současným starostou města Zábřeh je Ing. Zdeněk Kolář.

V Městském úřadu Zábřehu je zvolen jeden **místostarosta**, který má na starosti vypracovávání projektových úkolů.⁸⁰

Městský úřad je orgánem města Zábřehu. Městský úřad plní úkoly v oblasti samostatné a přenesené působnosti města.

V oblasti samostatné působnosti plní městský úřad úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo města nebo rada města.

Městský úřad vykonává přenesenou působnost. Správní obvody městského úřadu jako pověřeného obecního úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností jsou vymezeny totožně územím obcí: Bohuslavice, Brníčko, Drozdov, Dubicko, Horní Studénky, Hoštejn, Hrabová, Hynčina, Jedlí, Jestřebí, Kamenná, Kolšov, Kosov, Lesnice, Leština, Lukavice, Nemile, Postřelmov, Postřelmůvek, Rájec, Rohle, Rovensko, Svěbohov, Štíty, Vyšehoří, Zábřeh, Zborov, Zvole.

Městský úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci města zařazení do městského úřadu. Celkový počet zaměstnanců města v pracovním poměru zařazených do městského úřadu stanovuje svým usnesením rada. Celkový počet zaměstnanců Městského úřadu v Zábřehu je 121.

Městský úřad Zábřeh se člení na **10 odborů** rozdělených na **14 oddělení**. Odbory a oddělení plní úkoly v rozsahu vymezeném organizačním řádem a dalšími úkoly, které jím uloží zastupitelstvo nebo rada. Do působnosti odborů a oddělení patří vykonávání, zajišťování a provádění činnosti, které patří do samostatné nebo přenesené působnosti města Zábřeh. Strukturu jednotlivých odborů a oddělení udává Příloha 3.

Dále Městský úřad Zábřeh zřizuje funkci **tajemníka**, který je podřízen starostovi a nadřízen všem zaměstnancům městského úřadu. Tajemník plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele.⁸¹

⁸⁰ Organizační struktura města Zábřehu dostupná z: www.zabreh.cz/mestsky-urad/organizacni-struktura.html

⁸¹ Organizační řád MěÚ Zábřehu a příloha č. 3 dostupná z: www.zabreh.cz/mestsky-urad/dokumenty-uradu/2506-organizacni-rad-meu-zabreh.html

Dalšími orgány města Zábřehu jsou výbory a komise. Zastupitelstvo města zřizuje čtyři výbory a těmi jsou:

- výbor finanční;
- výbor kontrolní;
- výbor komunitní plánování sociálních služeb;
- výbor osadní.⁸²

Komise zřízené Radou města Zábřehu:

- Komise pro sociálně právní ochranu dětí;
- Komise BESIP;
- Komise bytová;
- Komise životního prostředí;
- Komise kulturní;
- Komise pro místní části;
- Komise pro občanské záležitosti;
- Komise sociální a zdravotní;
- Komise sportovní.⁸³

3.3 Město Mohelnice

První zmínky o Mohelnici pochází z roku 1131, kdy olomoucký biskup jmenuje Mohelnici jako majetek metropolitní kapitoly olomoucké. V roce 1273 se Mohelnice poprvé nazývá městem. V roce 1275 se Mohelnici podřizují okolní vesnice a vzniká zde první známá škola na severní Moravě – farní škola. Od 15. století do 18. století probíhalo na území Mohelnice několik válek a požárů. Po konci období bojů došlo k rozvoji města, byl otevřen poštovní úřad, vznikla dostavníková linka, později ji nahradila železnice a byla otevřena měšťanská škola. Ve 20. století vznikla městská mateřská školka, byla postavena elektrotechnická továrna, výrobní dehtového papíru, vznikl první včelařský spolek, stavební družstvo aj.⁸⁴

⁸² Organizační struktura města Zábřeh - Výbory dostupné z: www.zabreh.cz/mesto-zabreh/zastupitelstvo-mesta/list/zastupitelstvo-mesta-zabreh/79-vybory-zm.html

⁸³ Organizační struktura města Zábřeh - Komise dostupné z: www.zabreh.cz/o-nas/rada-mesta/list/rada-mesta-zabreh/76-komise-rady-mesta.html

⁸⁴ Historie města Mohelnice dostupná z: www.mu-mohelnice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9803&id=50653&p1=78461

Město Mohelnice se nachází uprostřed krásné přírody Mohelnické brázdy v pomyslném trojúhelníku mezi hrady Bouzov, Mírov a Úsov. Mohelnice patří do olomouckého kraje. Město leží na důležité silniční křižovatce, jejíž západní částí prochází komunikace z Olomouce do Moravské Třebové a dále do Čech, na ní navazuje silnice vedoucí přes Zábřeh na Moravě do Šumperka a dále do Jeseníků.⁸⁵ Základní charakteristiku města Mohelnice udává Tab. 3.4.

Tab. 3.4 Město Mohelnice – počet obyvatel, rozloha a hustota osídlení, k 31. 12. 2009

Počet obyvatel	9 628, z toho žen 4 883
Rozloha	46,22 km ²
Hustota osídlení	208,30 obyvatel/km ²

Pramen: Webový portál Ministerstva financí, údaje platné k 31. 12. 2009. Vlastní zpracování.

Místní části města Mohelnice jsou:

- Buková u Studené Loučky;
- Bušín u Studené Loučky;
- Křemačov;
- Květín;
- Libivá;
- Podobí;
- Řepová;
- Studená Loučka
- Újezd.⁸⁶

Ve sledovaných letech 2006-2009 i město Mohelnici zasáhl negativní trend poklesu počtu obyvatel.⁸⁷

Městský úřad Mohelnice vykonává státní správu v rozsahu obce s rozšířenou působností.

⁸⁵ Webový portál Šumpersko: www.infosumperk.cz/dr-cs/mesta-a-obce/mohelnice/mohelnice.html

⁸⁶ Územní plán Mohelnice dostupný z: http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=9803&p1=78441&query=%C3%9Azemn%C3%AD+pl%C3%A1n+Mohelnice&submit.x=36&submit.y=4

⁸⁷ Demografická ročenka města Mohelnice dostupná z: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/4018-09>

Ve městě sídlí rovněž instituce státní správy s místní působností a tou je:

- úřad práce.⁸⁸

Zastupitelstvo zřizuje příspěvkové organizace a těmi jsou:

- Mateřské školy (Hálkova, Na Zámečku);
- Základní školy (Mlýnská, Masarykova, Vodní);
- Městské kulturní středisko (městská knihovna)
- Sportovní zařízení
- Domov pro seniory a pečovatelská služba
- Domov důchodců – Lidická

Obchodní společnosti zřizované městem:

- Lesy města Mohelnice, s. r. o.⁸⁹

Správa města je vykonávána orgány města a těmi jsou: zastupitelstvo města, rada města, starosta, 1. místostarosta, 2. místostarosta, městský úřad a zvláštní orgány města.⁹⁰ Druhy orgánů a jejich počet zaměstnanců města Mohelnice udává Tab. 3.5.

Tab. 3.5 Orgány města Mohelnice a jejich počet zaměstnanců

Orgány města	Personální obsazení
Zastupitelstvo města	21 zastupitelů
Rada města	z toho 7 (radních)
Starosta	z toho 1 (starosta)
1. Místostarosta	z toho 1 (místostarosta)
2. Místostarosta	z toho 1 (místostarosta)
Městský úřad	106 zaměstnanců

Pramen: Organizační struktura města Mohelnice dostupná z: www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=2488&pl=78442. Vlastní zpracování.

⁸⁸ Webový portál veřejné správy ČR: www.portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696?kam=obec&kod=540471

⁸⁹ ARISweb – prezentace údajů města Mohelnice dostupný z: www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusus charakteristika.pl?ico=303038

⁹⁰ Organizační struktura města Mohelnice dostupná z: www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=2488&pl=78442

Zastupitelstvo města Mohelnice bylo zvoleno na čtyřleté funkční období 2006-2010. Zastupitelstvo se skládá z 21 členů. Členové zastupitelstva jsou zároveň členy politických stran nebo uskupení. Údaje o politickém složení členů zastupitelstva udává příloha 4.

Rada města Mohelnice se skládá ze 7 členů (starosta, 2 místostarostové, další 4 členové). Rada si zřizuje jako svoje kontrolní a iniciativní orgány tři komise, které jsou odpovědné radě města a které předkládají svá stanoviska a náměty.⁹¹

Starosta je v čele Městského úřadu Mohelnice a odpovídá za činnost městského úřadu. Řídí jednotlivé místostarosty, úkoly spojené s odborem regionálního rozvoje.

Zastupitelstvo města Mohelnice zvolilo více místostarostů. První místostarosta koordinuje činnost v oblasti školství a kultury a sociálních věcí. Druhý místostarosta plní úkoly spojené s úsekem na bytovém a majetkovém odboru.

Městský úřad Mohelnice je orgánem města. Plní funkci pověřeného městského úřadu. Pověřený městský úřad plní úkoly v oblasti samostatné i přenesené působnosti. Ve věcech přenesené působnosti je městský úřad podřízen úřadu v Šumperku, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

Městský úřad vykonává přenesenou působnost. Správní obvody městského úřadu jako pověřeného obecního úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností jsou: Krchleby, Líšnice, Maletín, Mírov, Třeština, Loštice, Moravičany, Palonín, Pavlov, Úsov, Klopina, Police, Stavenice - výkon státní správy pro tyto obce zajišťují odbory: živnostenský, sociálních věcí, hospodářské správy, výstavby, životního prostředí, informatiky, školství, kultury, přestupky.

Pod matriku Mohelnice spadají tyto obce: Mohelnice, Krchleby, Líšnice, Maletín, Mírov, Třeština. Pro úsek rozhodnutí o změně jména a příjmení: Mohelnice, Krchleby, Líšnice, Maletín, Mírov, Třeština, Loštice, Moravičany, Palonín, Pavlov, Úsov, Klopina, Stavenice.

Organizační strukturu městského úřadu tvoří starosta, dva místostarostové, tajemník a zaměstnanci města zařazení do městského úřadu. Městský úřad se člení na odbory, které plní úkoly v oblasti samostatné a přenesené působnosti, tyto se dále mohou členit na oddělení. Celkový počet zaměstnanců Městského úřadu v Mohelnici je 106.

⁹¹ Usnesení Rady města Mohelnice dostupné z: http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9803&id=171397&query=po%C4%8Det+%C4%8Dlen%C5%AF+zastupitelstva&p1=78458

Městský úřad v Mohelnici se člení na **odborny**, kterých je 11. Každý odbor má jinou náplň činnosti. Například odbor finanční má na starosti provádění veškeré bankovní činnosti, odbor životního prostředí vykonává státní správu na úseku vodního hospodářství, lesů apod. Strukturu jednotlivých odborů udává Příloha 5.

Dále městský úřad v Mohelnici zřizuje funkci **tajemníka**, který je zaměstnancem města. Je odpovědný za plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti starostovi. Plní úkoly stanovené zákonem o obcích a další úkoly vyplývající z jeho pracovní náplně. V případě nepřítomnosti tajemníka ho zastupuje právník města.⁹²

Dalšími orgány města Mohelnice jsou výbory a komise.

Výbory zřízené zastupitelstvem města Mohelnice jsou tři:

- kontrolní výbor;
- finanční výbor;
- osadní výbor.⁹³

Komise zřízené radou města Mohelnice jsou:

- kulturní komise;
- školská komise;
- sportovní komise.⁹⁴

⁹² Organizační struktura města Mohelnice dostupná z: www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=2488&p1=78442

⁹³ Organizační struktura města Mohelnice, Výbory: www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=2688&p1=78505

⁹⁴ Organizační struktura města Mohelnice, Komise: www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=2788&p1=78509

4 VÝDAJE NA SPRÁVU VYBRANÝCH MĚST V LETECH 2006-2009

4.1 Rozpočet města Zábřehu a města Mohelnice

Město Zábřeh a město Mohelnice hospodaří podle rozpočtu a rozpočtového výhledu.⁹⁵ Rozpočet je finanční plán, kterým se řídí finanční činnost územně samosprávných celků. Rozpočtový rok se shoduje s rokem kalendářním. Při zpracování rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu, jenž je pomocným nástrojem sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství.⁹⁶ Rozpočtový výhled se sestavuje na základně uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let.⁹⁷

Rozpočet se nejčastěji sestavuje jako vyrovnaný. V některých případech může být schválen jako schodkový nebo přebytkový. Schodkový rozpočet může být schválen jen v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje dluhopisů. Přebýtkový rozpočet pak tehdy, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let.⁹⁸

Při vytváření rozpočtu musí města vycházet z několika zásad, jimiž jsou jednotnost, roční perioda sestavování a schvalování, reálnost a pravdivost, úplnost, maximalizace příjmů, časové použití rozpočtových prostředků, účelovost prostředků, povinné provádění změn, vymezení odpovědnosti za rozpočtové hospodaření, dlouhodobá vyrovnanost, publicita, průhlednost a srozumitelnost.⁹⁹

Skončí-li rozpočtové hospodaření běžného roku s kladným zůstatkem, převedou si města tuto částku do peněžních fondů nebo ke krytí výdajů v následujícím roce. Záporný finanční zůstatek se hradí z finančních prostředků z minulých let nebo z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech.¹⁰⁰

Rozpočet se skládá z příjmů a výdajů. **Příjmy** rozpočtu jsou různorodé. Z ekonomického hlediska je významné rozlišování příjmů, které lze ovlivnit (rozhodnutím, činností) a příjmů,

⁹⁵ Odst. 1 § 2 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁹⁶ Odst. 1-3 § 4 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁹⁷ Odst. 1 § 3 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁹⁸ Odst. 4-5 § 4 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁹⁹ TOTH, P. *Ekonomika měst a obcí*. 1998, s. 92-93.

¹⁰⁰ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 2000, s. 69-70.

kteře nelze ovlivnit (rozhoduje o nich stát). Příjmy schvaluje zastupitelstvo.¹⁰¹ Členění příjmů znázorňuje Příloha 6.

Finanční prostředky mohou města vynakládat jen prostřednictvím svého rozpočtu – **výdajové stránky**. Základním omezením financování z rozpočtu je velikost rozpočtu a povinnost financovat jen to, co dovolují rozpočtová pravidla.¹⁰² Dělení výdajů je vyobrazeno v Příloze 7.

V rámci rozpočtové skladby jsou rozlišovány čtyři základní hlediska třídění a to hlediska: odpovědnostní, druhové, odvětvové a konsolidační. Práce se zaměřuje na druhové a odvětvové třídění. V rámci druhového třídění se používají k třídění třídy: daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté transfery, běžné výdaje, kapitálové výdaje a financování. Druhové hledisko třídění používá čtyřmístný kód. Nejpodrobnější třídící hledisko je položka (xxxx). Dalšími úrovněmi druhového třídění jsou: podseskupení položek (xxx-), seskupení položek (xx--) a třída (x---). Například: 5 třída tj. běžné výdaje, 51 seskupení položek tj. neinvestiční nákupy a související výdaje, 511 podseskupení položek tj. platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, 5111 položka tj. platy zaměstnanců.¹⁰³

Výdaje města Zábřehu a Mohelnice jsou velmi rozmanité. Výdaje měst se člení na běžné a kapitálové.

Běžné výdaje

- Neinvestiční nákupy – opěťované výdaje na zboží a služby neinvestiční povahy (včetně úroků) a náklady související s pracovní silou jako jsou mzdy nebo pojistné;
- Neinvestiční transfery – neopěťované výdaje na neinvestiční účely charakteru dotací, příspěvků a dávek poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku;
- Neinvestiční půjčky – návratné poskytované (půjčené) prostředky jiným subjektům na neinvestiční účely.¹⁰⁴

Kapitálové výdaje

- Investiční nákupy – opěťované výdaje na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku a akcií a majetkových účastí jako nástroje rozpočtové politiky;

¹⁰¹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance*. 2008, s. 266.

¹⁰² TOTH, P. *Ekonomika měst a obcí*. 1998, s. 130.

¹⁰³ TOMÁNEK, P. *Hospodaření krajů a obcí*. 2009, s. 66-67.

¹⁰⁴ KINŠT, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004*. 2004, s. 24.

- Investiční transfery – neopětované výdaje charakteru dotací a příspěvků na investiční účely poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku;
- Investiční půjčky – návratně poskytované prostředky jiným subjektům na investiční účely.¹⁰⁵

V rámci odvětvového třídění rozpočtové skladby se používá třídění na šest skupin, viz dále. Odvětvové hledisko třídění používá čtyřmístný kód. Nejpodrobnější třídící hledisko je paragraf (xxxx), dále pododdíl (xxx-), oddíl (xx--) a skupina (x---). Například: 2 skupina tj. průmysl a ostatní hospodářství, 22 oddíl tj. doprava, 221 pododdíl tj. pozemní komunikace, 2212 paragraf tj. silnice.¹⁰⁶ Odvětvová skladba na rozdíl od druhové neklasifikuje veškeré operace, ale jen veškeré výdaje a u veřejných rozpočtů obcí vybrané nedaňové a veškeré kapitálové příjmy.¹⁰⁷

Město Zábřeh a Mohelnice, v rámci rozpočtové skladby, používají své běžné a kapitálové výdaje ke krytí šesti skupin:

- Zemědělství, lesní hospodářství, rybolov (obhospodařování půdy, lesů, rybníků ve vlastnictví měst);
- Průmysl a ostatní hospodářství (pozemní komunikace, silniční doprava, odpadní vody);
- Služby pro obyvatelstvo (vzdělávání a školy, kultura, ochrana památek, činnost registrovaných církví, tělovýchova, zdravotnictví, bydlení a územní rozvoj, ochrana životního prostředí);
- Sociální věci a politika zaměstnanosti (dávky v sociálním zabezpečení, služby sociální péče);
- Bezpečnost a právní ochrana (ochrana obyvatel, požární ochrana, požární ochrana-dobrovolná část);
- Všeobecná veřejná správa (státní moc, státní správa, finanční operace, převody vlastních fondů).¹⁰⁸

¹⁰⁵ KINŠT, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004*. 2004, s. 24-25.

¹⁰⁶ TOMÁNEK, P. *Hospodaření krajů a obcí*. 2009, s. 67-68.

¹⁰⁷ KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. 2008, s. 135.

¹⁰⁸ Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územně samosprávných celků dostupný z: www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/charakteristika.pl?ico=303640

4.2 Město Zábřeh

Městský úřad Zábřeh používá k vytváření, úpravám, kontrole a plánování rozpočtu střednědobý plánovací dokument (dále jen SPD), který je základním dokumentem finančního řízení. Na zpracování SPD mají podíl odpovědní vedoucí odborů a projektových skupin. Za kontrolu a koordinaci SPD zodpovídá tajemník a v oblasti projektových úkolů jednotliví garanti projektových úkolů (starosta, místostarosta). Za technické zpracování informací do tabulek SPD odpovídá vedoucí finančního odboru, který předkládá starostovi analytickou zprávu k předloženým změnám a vývoji rozpočtu a rozpočtových výhledů.¹⁰⁹

Strukturu výdajů na správu města Zábřehu znázorňuje Obr. 4.1.

Obr. 4.1 Výdaje města Zábřehu

Pramen: Webový portál města Zábřehu: www.zabreh.cz/mesto-zabreh/rozpocet/3286-rozpocet-mesta.html. Vlastní zpracování

Výdaje města Zábřehu byly sledovány ve čtyřech po sobě jdoucích obdobích, tedy v letech 2006-2009. V tabulce 4.1 jsou uvedeny běžné a kapitálové výdaje daných období.

Tab. 4.1 Výdaje města Zábřehu v letech 2006-2009 (v tis. Kč)

Rok	Výdaje běžné	Výdaje kapitálové	Celkem výdaje
2006	706 560,37	82 003,74	788 564,11
2007	833 727,80	85 667,37	919 395,17
2008	795 170,98	31 356,34	826 527,32
2009	756 072,24	93 483,58	849 555,82

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Zábřehu 2006-2009. Vlastní zpracování.

¹⁰⁹ Střednědobý plánovací dokument města Zábřehu dostupný z: www.zabreh.cz/mesto-zabreh/rozpocet/1075-zakladni-informace.html

V prvním sledovaném období činily výdaje 788 564,11 tis. Kč. V roce 2006 probíhalo několik investiční akcí ve městě: rekonstrukce a dostavba komunikace na Nemilské ulici, plošné úpravy chodníků na ulicích Zahradní, Havlíčkova, na náměstí Osvobození a rekonstrukce nízkého napětí veřejného osvětlení. Od září 2006 se firma Stavby silnic a železnic se pokouší dokončit v rámci projektu „Revitalizace dopravního napojení Šumperska a Jesenicka“ rekonstrukci přednádražního prostoru.

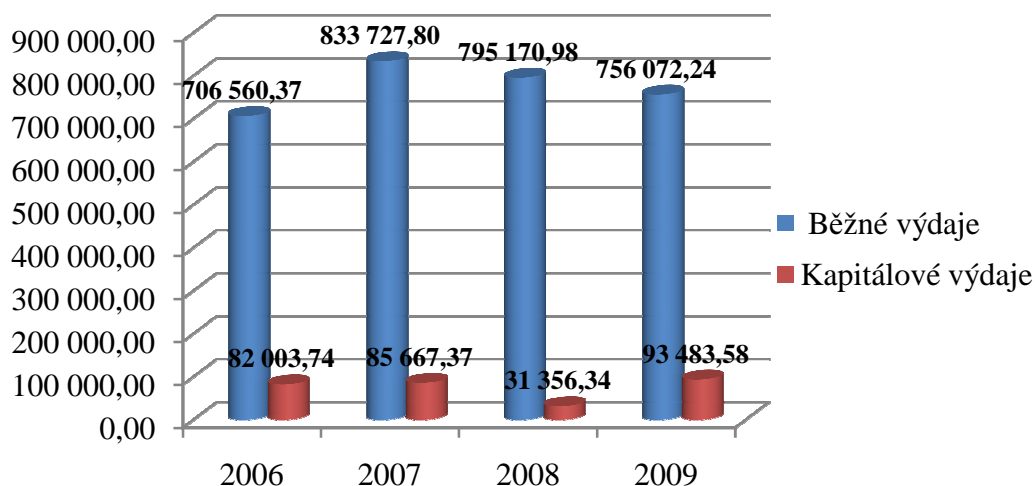
V roce 2007 sice vzrostly výdaje o 130 831,06 tis Kč, ale i přesto byl výsledek hospodaření přebytkový. Tato skutečnost byla způsobena zejména vyšším plněním příjmů, které dosáhly úrovně 111,3% upravené rozpočtu, což bylo současně provázeno nižším čerpáním plánovaných výdajů představujících plnění na 92,6 % upraveného rozpočtu. Příjmová strana byla ovlivněna nárůstem daňových příjmů a výnosem z prodeje nemovitého majetku města. Ve výdajové stránce došlo k úspoře nedočerpáním plánovaných finančních prostředků v rámci projektových úkolů. Přípravovanou investiční akcí bylo vybudování infrastruktury v průmyslové zóně Leštinská, město dokonce získalo dotaci na vypracování projektové dokumentace, které se ale bylo nuceno vzdát z důvodů neschopnosti splnit podmínky dotačního titulu. Dále se město snažilo získat dotaci na rekonstrukci budovy staré radnice, ale tato žádost byla zamítnuta. I přesto ve městě probíhalo v tomto roce několik investičních akcí: výstavba dětského hřiště Eldorádo na stadionu a restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého. Neméně významnou akcí bylo dokončení projektu Propagace mikroregionu Zábřežsko, který slouží k podpoře cestovního ruchu. V měsíci listopadu byla dokončena více než rok se táhnoucí komplikovaná přestavba přednádražního prostoru.

V roce 2008 celkové výdaje oproti roku minulému mírně klesly a to na částku 826 527,32 tis. Kč. Výsledek hospodaření byl přebytkový. Došlo k vyššímu plnění příjmů a to především nárůstem nedaňových příjmů, vyšším výnosem z prodeje nemovitého majetku města a dále pak nárůstem daňových příjmů. Ve výdajích došlo k úspoře nedočerpáním plánovaných finančních prostředků v rámci projektových úkolů a v rámci ostatních investičních výdajů mimo projektové úkoly, současně také úsporou provozních výdajů a nižším čerpáním výdajů mandatorních. Výdaje plynuly na opravu morového sloupu na Masarykově náměstí. Dále město podpořilo program „streetwork“, který podporuje lidi v krizi, závislé a sociálně vyloučené. V březnu tohoto roku byla také zahájena rekonstrukce krytého bazénu, jehož přestavba má být dokončena na přelomu roku 2010-2011, kdy má být znovuobnoven provoz krytého bazénu se šesti drahami, novými šatnami, sociálním zázemím a saunou.

V roce 2009 výdaje oproti minulému roku mírně vzrostly a to o 23 028,5 tis. Kč, a proto byl výsledek hospodaření schodkový. Mezi investiční akce, které město v tomto roce provedlo, patří zejména rozšíření kamerového systému a vybudování protihlukových stěn v rámci elektrifikace železniční tratě směrem na Šumperk. V srpnu 2009 začala také realizace projektu „Rekonstrukce Masarykova náměstí v Zábřehu“. Tento projekt spočívá v komplexní rekonstrukci části historického jádra města. Bude provedeno zpevnění ploch, chodníků a terénní úpravy. Prostranství náměstí bude vybaveno lavičkami, koši na odpady, stojany na kola, nově bude vybudováno veřejné osvětlení a budou provedeny úpravy vstupu do zámku.

Také v příštích letech Zábřeh připravuje řadu investičních akcí. Projekt rekonstrukce kanalizace bude patřit mezi největší investiční akce v historii města. Realizace tohoto projektu, která je plánována na roku 2010. Dále se připravuje sportovně-rekreační areál Humenec. Cílem je vytvoření polyfunkčního atraktivního prostoru s možností sportovně společenské rekreace pro lidi různého věku i zájmů s celoročním programem. Vzniknout by zde mělo lanové, lezecké a vodácké centrum, lukostřelecká dráha, umělecké dílny apod. Vývoj výdajů za jednotlivé roky znázorňuje Obr. 4.2.¹¹⁰

Obr. 4.2 Vývoj běžných a kapitálových výdajů Zábřehu v roce 2006-2009 (v tis. Kč)

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Zábřehu 2006-2009. Vlastní zpracování.

Z grafu je na první pohled patrné, že běžné výdaje jsou několikanásobně vyšší než kapitálové výdaje. V roce 2006, 2007 a 2009 se kapitálové výdaje pohybovaly od 9,30% do 11%

¹¹⁰ Kronika města Zábřehu dostupná z: www.zabreh.cz/mesto-zabreh/kronika-mesta.html

z celkových výdajů. V roce 2008 představovaly kapitálové výdaje 3,80% z celkových výdajů. Běžné výdaje byly v prvním roce nejnižší ze sledovaných let. V roce 2007 běžné výdaje vzrostly na částku 833 727,80 tis. Kč. V dalších letech běžné výdaje mírně klesaly. V roce 2006, 2007 a 2009 byly kapitálové výdaje podobné. Největší pokles můžeme pozorovat v roce 2008, kdy kapitálové výdaje klesly až na částku 31 356,34 tis. Kč. Oba typy výdajů plynou do odvětví zemědělství, lesního hospodářství, rybolovu, průmyslu a ostatního hospodářství, služeb pro obyvatelstvo, sociálních věcí a politiky zaměstnanosti, bezpečnosti a právní ochrany a do všeobecné veřejné správy. Výdaje, které plynou do jednotlivých odvětví, udává Tab. 4.2.

Tab. 4.2 Rozbor běžných a kapitálových výdajů za rok 2008 (v tis. Kč)

Odvětví	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje
Zemědělství, lesní hospodářství, rybolov	1 156,57	600,00
Průmysl a ostatní hospodářství	17 194,84	1 488,14
Služby pro obyvatelstvo	63 460,69	25 946,48
Sociální věci a politika zaměstnanosti	95 769,92	28,00
Bezpečnost a právní ochrana	6 132,59	250,00
Všeobecná veřejná správa	611 456,37	3 043,72
Výdaje celkem	795 170,98	31 356,34

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Zábřehu 2008. Vlastní zpracování.

Největší část běžných výdajů plyne do odvětví všeobecné veřejné správy tj. 76,90% z celkových běžných výdajů, dále do sociálních věcí a politiky zaměstnanosti což představuje 12,04% z celkových běžných výdajů a na třetím místě je odvětví služeb pro obyvatelstvo tj. 7,90% z celkových běžných výdajů.

Ze všeobecné veřejné správy plynou výdaje na finanční operace (převody vlastním fondům v rozpočtech územní úrovně) a na ostatní činnost (platby daní a poplatků státnímu rozpočtu). Dalšími výdaji všeobecné veřejné správy jsou výdaje na státní správu (platy zaměstnanců v pracovním poměru, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění, nákup služeb, opravy a udržování aj.).

Odvětví sociálních věcí a politiky zaměstnanosti zahrnuje výdaje na dávky a podporu sociálního zabezpečení (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, příspěvek na provoz motorového vozidla) a na služby sociální péče (osobní asistentská a pečovatelská služba).

Ze služeb pro obyvatelstvo plynou výdaje na školství (předškolní zařízení, základní školy, speciální základní školy, střední odborné učiliště aj.), bydlení a územní rozvoj (komunální služby, veřejné osvětlení, pohřebnictví) a v neposlední řadě sem patří výdaje na ochranu životního prostředí (sběr a svoz komunálního odpadu, péče o obce aj.). Dalšími odvětví jsou: průmysl a ostatní hospodářství, bezpečnost a právní ochrana, zemědělství, lesní hospodářství, rybolov.

Největší část kapitálových výdajů plyne do oblasti služeb pro obyvatelstvo tj. 82,70% z celkových kapitálových výdajů, na druhém místě jsou výdaje na všeobecnou veřejnou správu tj. 9,70% z celkových kapitálových výdajů a na třetím místě výdaje do průmyslu a ostatního hospodářství což představuje 4,70% z celkových kapitálových výdajů.

Odvětví služeb pro obyvatelstvo kryje výdaje na tělovýchovnou činnost, jedná se zejména o investice do budov, hal a staveb. Dalšími kapitálovými výdaji v odvětví služeb pro obyvatelstvo jsou investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím (školám).

Výdaje na oblast všeobecné veřejné správy plynuly zejména na nákup kvalitnějšího programového vybavení a kancelářských přístrojů a zařízení.

Kapitálové výdaje do dalších odvětví jsou v porovnání s již uvedenými oblastmi podstatně nižší. Jedná se zejména o průmysl a ostatní hospodářství, zemědělství, lesní hospodářství, rybolov, bezpečnost a právní ochranu, sociální věci a politiku zaměstnanosti.¹¹¹

4.3 Město Mohelnice

Také Městský úřad Mohelnice hospodaří podle schváleného rozpočtu. Rozpočet je schvalován zastupitelstvem města. Finanční výbor pak provádí kontrolu hospodaření s majetkem a s finančními prostředky města a zaujímá stanovisko k závěrečnému účtu města.

Výdaje města Mohelnice byly stejně jako v případě Zábřehu sledovány ve čtyřech po sobě jdoucích obdobích, tedy v letech 2006-2009. Vývoj výdajů znázorňuje Tab. 4.3.

¹¹¹ Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Zábřehu dostupný z: www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/charakteristika.pl?ico=303640

Tab. 4.3 Výdaje města Mohelnice v letech 2006-2009 (v tis. Kč)

Rok	Výdaje běžné	Výdaje kapitálové	Celkem výdaje
2006	397 294,03	28 356,42	425 650,45
2007	428 673,03	36 124,00	464 797,03
2008	497 471,92	28 532,57	526 004,49
2009	464 629,05	10 869,28	475 497,33

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Mohelnice 2006-2009. Vlastní zpracování.

V roce 2006 činily celkové výdaje 425 650,45 tis. Kč, tato částka byla nejnižší za čtyři sledované roky. Ale i přesto proběhlo ve městě několik investičních akcí a oprav: odvodnění věže a kostela sv. Tomáše Becketa, rekonstrukce chodníků ul. Nádražní, oprava centrálního kříže na hřbitově, rekonstrukce Masarykovy školy, došlo také k obnově dětského hřiště na Stanislavově ulici a k opravě chodníků a schodů. Největší investiční akcí, která byla v tomto roce zahájena, je budování nové sportovní haly. Sportovní hala se sestává ze dvou tělocvičen, původní malá tělocvična je využívána jako gymnastický sál, přistavěná nová část je vybavena brankami na házenou i florbal, jsou zde instalovány skládací koše na basketbal, nechybí kůly na tenis a volejbal aj. Stavba byla dokončena v srpnu roku 2007.

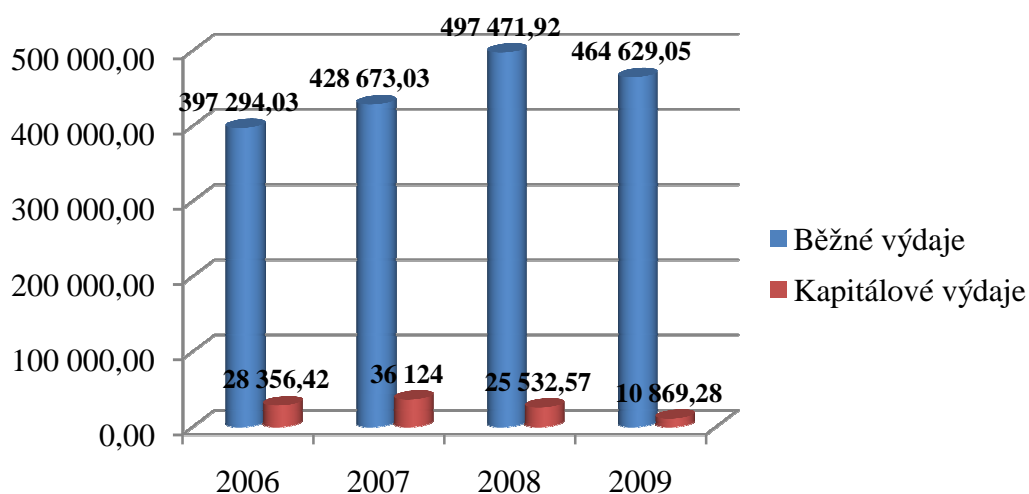
V roce 2007 sice výdaje proti roku 2006 vzrostly, přesto došlo v porovnání se schváleným rozpočtem k úspoře, zejména nedočerpáním plánovaných výdajů na sociální dávky, na hasiče a na kancelář starosty (mzdy, opravy, služby aj). I v tomto roce probíhalo ve městě několik investičních akcí např. generální oprava mostku na Vodní ulici, dále byl vybudován bezbariérový přístup na přechod pro chodce u České pošty. Místní část města Mohelnice Újezd se dočkal opravy pomníku padlých v 1. a 2. světové válce. V roce 2007 byla zahájena oprava autobusového nádraží, krytého bazénu a mostku přes Mírovku.

Během roku 2008 došlo ke zvýšení celkových výdajů a to i přes to, že nebyly uskutečněny některé investiční akce, se kterými se při schvalování rozpočtu počítalo. Neproběhla rekonstrukce ulice Zábřežská a nedošlo ani k vyplacení příspěvků na individuální výstavbu. U majetkového odboru nebyly dočerpány prostředky na zimní údržbu a údržbu veřejné zeleně. U odboru sociálního nebyly dočerpány finance na sociální dávky, které byly vráceny na účet krajského úřadu v únoru 2009. Investiční akce, které byly uskutečněny, jsou např. rekonstrukce a budování chodníků pro handicapové, dále byla zahájena příprava na budování cyklostezky mezi Mohelnicí a Libivou a Mohelnicí a Lošticemi. Největší investiční akcí v tomto roce byla generální oprava centrálního autobusového nádraží v Mohelnici a vybudování parkovacích míst na autobusovém náměstí.

V roce 2009 celkové výdaje klesly o 50 507,16 tis. Kč. A to i přesto, že město investovalo do oprav pozemní komunikace a chodníků a do rekonstrukce veřejného osvětlení v ulici Družstevní.

V dalších letech se Mohelnice chystá investovat do projektů budování dětských hřišť a do nákupu odpadových nádob na tříděný odpad.¹¹² Jak se výdaje vyvíjely, znázorňuje Obr. 4.3.

Obr. 4.3 Vývoj běžných a kapitálových výdajů Mohelnice v roce 2006-2009 (v tis. Kč)

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Mohelnice 2006-2009. Vlastní zpracování.

Stejně jako tomu bylo u běžných výdajů města Zábřeh, tak i město Mohelnice má běžné výdaje několikrát vyšší než výdaje kapitálové. Kapitálové výdaje se za jednotlivé roky pohybují od 2,30% do 7,80% z celkových výdajů. Z grafu je zřejmé, že běžné výdaje v prvních třech letech rostly a v poledním roce došlo k mírnému poklesu. Kapitálové výdaje byly nejvyšší v druhém sledovaném období. V dalších dvou letech kapitálové výdaje klesaly až na částku 10 869,28 tis. Kč. Do jakých odvětví běžné a kapitálové výdaje plynou, ukazuje Tab. 4.4.

¹¹² Závěrečný účet roku 2006-2009, investiční akce, opravy a projekty 2010 dostupné z: http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=9803&id_u=2688&query=z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%BD+%C3%BA%C4%8Det+

Tab. 4.4 Rozbor běžných a kapitálových výdajů za rok 2008 (v tis. Kč)

Odvětví	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje
Zemědělství, lesní hospodářství, rybolov	290,43	249,57
Průmysl a ostatní hospodářství	9 371,37	5 118,91
Služby pro obyvatelstvo	58 431,17	19 771,83
Sociální věci a politika zaměstnanosti	47 282,58	736,02
Bezpečnost a právní ochrana	3 109,67	1 651,05
Všeobecná veřejná správa	378 986,70	1 005,19
Výdaje celkem	497 471,92	28 532,57

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Mohelnice 2008. Vlastní zpracování.

Největší část běžných výdajů plyne do odvětví všeobecné veřejné správy tj. 76,20% z celkových běžných výdajů, dále na služby pro obyvatelstvo tj. 11,70% z celkových běžných výdajů a do odvětví sociálních věcí a politiky zaměstnanosti, což představuje 9,50% z celkových běžných výdajů.

Největší část výdajů na všeobecnou veřejnou správu jsou výdaje na finanční operace (převody vlastním rozpočtovým účtům, převody Fondu kulturních a sociálních potřeb a sociálnímu fondu obcí a krajů), činnost místní správy (platy zaměstnanců v pracovním poměru, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění), zastupitelstvo města (odměny členům zastupitelstva, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojištění na veřejné zdravotní pojištění, volby do zastupitelstev).

Výdaje na ochranu životního prostředí zahrnují především výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu, péče o vzhled města a veřejnou zeleň a ochrana přírodní krajiny je zahrnuta do odvětví služeb pro obyvatelstvo. Dále sem patří nezanedbatelné výdaje na předškolní zařízení, základní školy, střední odborné učiliště, střední školy (výdaje na neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým orgánům, opravy a udržování, platy aj.).

Odvětví sociálních věcí a politiky zaměstnanosti se skládá především z příspěvků na péči, příspěvků na provoz motorového vozidla a příspěvků na živobytí. A můžeme zde zahrnout služby sociální péče (osobní asistentská a pečovatelská služba).

Dalšími odvětvími, kde kterých plynou finanční prostředky, jsou průmysl a ostatní hospodářství, bezpečnost a právní ochrana, zemědělství, lesní hospodářství, rybolov.

Největší část kapitálových výdajů plyne na služby pro obyvatelstvo tj. 69,30% z celkových kapitálových výdajů, na druhém místě jsou výdaje do průmyslu a ostatního hospodářství tj. 17,90% z celkových kapitálových výdajů a na třetím místě jsou výdaje na bezpečnost a právní ochranu tj. 5,80% z celkových kapitálových výdajů. Odvětví služeb pro obyvatelstvo poskytlo výdaje na tělovýchovnou činnost a to na investiční nákup budovy, haly a stavby a na poskytnutí investičního transferu neziskovým a příspěvkovým organizacím.

Z odvětví průmyslu a ostatního hospodářství šly výdaje na nákup budov a majetkových podílů.

Odvětví bezpečnosti a právní ochrany poskytlo své kapitálové výdaje na nákup požárních dopravních prostředků. Kapitálové výdaje na všeobecnou veřejnou správu, sociální věci a politiku zaměstnanosti, zemědělství, lesní hospodářství a rybolov jsou zanedbatelné.¹¹³

4.4 Srovnání výdajů města Zábřehu a Mohelnice

Co se týče počtu obyvatel, je větším městem Zábřeh, který měl k 31. 12. 2008 14 077 obyvatel. Město Mohelnice mělo ve sledovaném roce 9 663 obyvatel. Na základě zjištěných a již dříve uvedených údajů byla vypracována Tab. 4.5.

Tab. 4.5 Výdaje města Zábřehu a města Mohelnice v roce 2008 (v tis. Kč)

Odvětví	Zábřeh			Mohelnice		
	Výdaje	plnění v %	na 1.obyv	Výdaje	plnění v %	na 1.obyv
Zemědělství, lesní hospodářství, rybolov	1 756,57	0,21	0,12	540,00	0,10	0,06
Průmysl a ostatní hospodářství	18 682,98	2,26	1,33	14 490,28	2,75	1,50
Služby pro obyvatelstvo	89 407,17	10,82	6,35	78 203,00	14,87	8,09
Sociální věci a politika zaměstnanosti	95 797,92	11,59	6,81	48 018,60	9,13	4,97
Bezpečnost a právní ochrana	6 382,59	0,77	0,45	4 760,72	0,91	0,49
Všeobecná veřejná správa	614 500,09	74,35	43,65	379 991,89	72,24	39,32
Výdaje celkem	826 527,32	100,00	58,71	526 004,49	100,00	54,43

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územně samosprávných celků 2008. Vlastní zpracování.

Tato tabulka porovnává celkové výdaje sledovaných měst a to v členění do šesti odvětví. Aby bylo možno výdaje porovnat, bylo třeba je přepočítat na jednoho obyvatele. Cílem je zjistit,

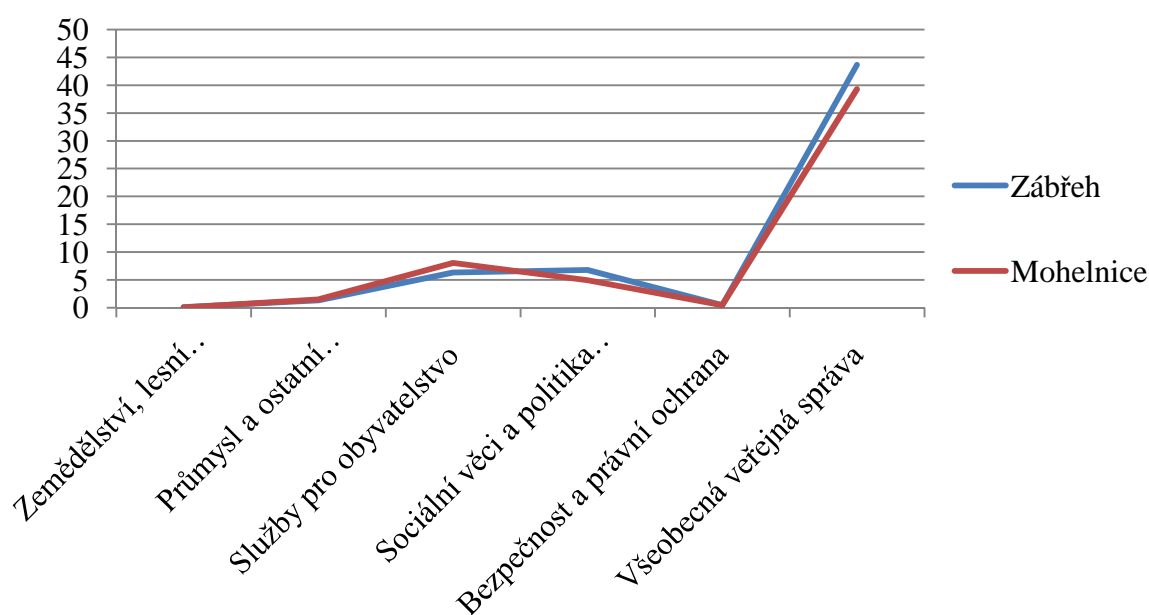
¹¹³ Výkaz Fin 2008 dostupný z: www.mu-mohelnice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9803&id=204994query=Z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%BD+%C3%BA%C4%8Det+m%C4%9Bsta+Mohelnice+za+rok+2008&p1=78480

které město mělo větší spotřebu finančních prostředků a do jakých oblastí tyto prostředky plynuly.

Z tabulky vyplývá, že město Zábřeh má vyšší výdaje na jednoho obyvatele oproti městu Mohelnici. Celkové výdaje Zábřehu činí na jednoho obyvatele 58,71 tis. Kč a je to o 4,28 tis. Kč více než ve městě Mohelnici. Je to dáno tím, že město Zábřeh mělo ve sledovaném období podstatně vyšší celkové výdaje. Nejvyšší část výdajů v Zábřehu i v Mohelnici plyne do odvětví veřejné správy a nejnižší část do zemědělství, lesního hospodářství a rybolovu.

Největší rozdíly plnění výdajů můžeme pozorovat v odvětví služeb pro obyvatelstvo, kde rozdíl v plnění výdajů do tohoto odvětví je 4,05%. Naproti tomu nejmenší rozdíl v plnění výdajů sledujeme v odvětví zemědělství, lesního hospodářství a rybolovu, kde je to pouze 0,11%. Výdaje plynoucí do jednotlivých odvětví sledovaných měst přepočtené na jednoho obyvatele znázorňuje Obr. 4.4.

Obr. 4.4 Výdaje měst přepočtené na jednoho obyvatele (v tis. Kč)

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územně samosprávných celků 2008, vlastní zpracování

V odvětví bezpečnosti a právní ochrany, průmyslu a ostatního hospodářství a v odvětví zemědělství, lesního hospodářství a rybolovu jsou výdaje obou měst na jednoho obyvatele srovnatelné. V odvětví sociálních věcí a politiky zaměstnanosti a ve všeobecné veřejné správě dosahuje vyšších výdajů město Zábřeh a to jak celkově, tak i na jednoho obyvatele. Také v odvětví služeb pro obyvatelstvo vykazuje město Mohelnice ve sledovaném roce nižší

celkové výdaje než město Zábřeh, v přepočtu na jednoho obyvatele jsou však tyto výdaje o 1,74 tis. Kč vyšší.

Celkové výdaje a výdaje přepočtené na jednoho obyvatele jednotlivých let města Zábřehu a Mohelnice udává Tab. 4.6.

Tab. 4.6 Vývoj celkových výdajů města Zábřehu a Mohelnice (v tis. Kč)

Rok	Zábřeh		Mohelnice	
	výdaje celkem	na obyvatele	výdaje celkem	na obyvatele
2006	788 564,11	55,53	425 650,45	43,55
2007	919 395,17	64,95	464 797,03	47,84
2008	826 527,32	58,71	526 004,49	54,43
2009	849 555,82	60,26	475 497,33	33,73

Pramen: Ministerstvo financí, Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územně samosprávných celků. Vlastní zpracování.

Město Zábřeh vykazovalo ve všech sledovaných obdobích větší celkové výdaje, a to jak v absolutní výši, tak i v přepočtu na jednoho obyvatele než město Mohelnice. Co se týče rozložení finančních prostředků, u obou měst plynou finance ve srovnatelné výši do shodných odvětví. Celkový objem výdajů je však u města Zábřeh vyšší. Je to způsobeno tím, že město Zábřeh mělo ve všech sledovaných obdobích vyšší příjmy z dotací ze státního rozpočtu a mohlo tak více investovat a realizovat plánované investiční akce. Výše dotací, které plynou do rozpočtu města, závisí na rozsahu výkonu státní správy daného města a na počtu obyvatel, pro které město státní správu vykonává.

5 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá výdaji na správu vybraných měst v letech 2006 – 2009. Jejím cílem je charakterizovat a posoudit výdaje vynaložené na správu těchto měst, provést analýzu běžných a kapitálových výdajů a na základě tohoto srovnání zjistit, které město má větší spotřebu finančních prostředků, do kterých odvětví tyto finanční prostředky plynou.

Obec, jako základní územní samosprávný celek, plní v rámci společnosti funkce v oblasti samostatné a přenesené působnosti. Funkcí obce v rámci její samostatné působnosti je schopnost samostatně rozhodovat v záležitostech, které jí byly svěřeny a to prostřednictvím orgánů, které byly v rámci voleb svobodně zvoleny jejími občany.

Základním stavebním kamenem fungování obce je finanční plán vytvořený na základě rozpočtového výhledu, tedy tzv. rozpočet. Ten slouží jako podklad pro střednědobé finanční plánování rozvoje hospodaření obce. Optimální variantou je situace, kdy se příjmy rovnají výdajům, tedy rozpočet je sestaven jako vyrovnaný. Rozpočet ale může být sestaven také jako přebytkový, vzniklé přebytky obec použije k financování svých plánů v budoucích letech anebo jako schodkový, ten však může být schválen pouze v případě, že schodek bude možno uhradit z přebytků minulých let, případně z půjček či úvěrů.

Pro srovnání byla vybrána dvě města, Zábřeh a Mohelnice. Zábřeh je co do počtu obyvatel (14 099) větším městem než město Mohelnice, které má 9 628 obyvatel. Ovšem rozlohou je větším městem Mohelnice, které má o 11,64 km² více. Objem rozpočtu v letech 2006-2009 je u města Zábřehu větší, neboť město vykazovalo vyšší výdaje, které byly někdy i dvojnásobné. Finanční prostředky obou měst mohou být vynakládány pouze v rozsahu, který povolují stanovená rozpočtová pravidla. Na jejich základě se výdaje dělí na běžné a kapitálové a plynou především do oblasti všeobecné veřejné správy, bezpečnosti a právní ochrany, sociálních věcí a politiky zaměstnanosti, oblasti služeb pro obyvatelstvo, průmyslu a zemědělství.

Rozdělení finančních prostředků na jednotlivá odvětví byla provedena na základě rozpočtů měst za sledovaná období 2006-2009, tyto údaje jsou zveřejňovány na stránkách Ministerstva financí.

Výdaje měst Zábřehu a Mohelnice plynuly hlavně na všeobecnou veřejnou správu (platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, platy zaměstnanců v pracovním poměru, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojistné

na veřejné zdravotní pojištění, nákup služeb, opravy a udržování aj.). Nejmenší část výdajů u obou měst plynula do odvětví zemědělství, lesního hospodářství a rybolovu. Struktura výdajů a odvětví obou měst je srovnatelná. Ovšem objem celkových výdajů v jednotlivých odvětvích u města Zábřehu je až několikanásobně vyšší než u města Mohelnice. Hypotézu, která byla formulována v Úvodu a zní: „*Výdaje měst Zábřehu a Mohelnice na vlastní správu jsou ve vybraných odvětvích srovnatelné*“ nelze jednoznačně potvrdit.

Pro zjištění, které město má větší celkové výdaje v letech 2006-2009, je důležité znát podíl výdajů na jednoho obyvatele. Z tohoto srovnání vyplývá, že v jednotlivých letech dosahuje jak vyšších celkových výdajů, tak i výdajů přepočtených na jednoho obyvatele město Zábřeh. Město Zábřeh vykazovalo ve sledovaných letech od 55,53 tis. Kč/na obyvatele do 64,95 tis. Kč/na obyvatele a město Mohelnice od 33,73 tis. Kč/na obyvatele do 54,43 tis. Kč/na obyvatele.

Ve sledovaných letech probíhalo v obou městech několik velice nákladných investičních akcí. Ve městě Zábřehu probíhala „Revitalizace dopravního napojení Šumperska a Jesenicka“ rekonstrukce přednádražního prostoru a rekonstrukce krytého bazénu. Ve městě Mohelnici je potřeba vyzdvihnout investice do vybudování nové sportovní haly a generální opravy centrálního autobusového nádraží a parkovacích míst na autobusovém náměstí. I tyto výdaje se nemalou měrou podílely na výši celkových výdajů.

Závěrem děkuji Ing. Ivetě Vrabkové za cenné rady, poznámky a pomoc při zpracování této bakalářské práce.

Seznam použité literatury

Monografie

- [1] FALZ, L. *Dějiny města Zábřeha*. Zábřeh: A a J. Schupplerovi, 2001. 163 s. ISBN 80-238-6380-0
- [2] HALÁSEK, D. *Veřejná ekonomika*. 2 vyd. Opava: Optys, 2007. 208 s. ISBN 80-85819-60-0
- [3] HENDRYCH, D. *Správní věda*. 3 akt. vyd. Praha: ASPI, 2009. 231 s. ISBN 978-80-7357-458-1.
- [4] HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
- [5] KINŠT, J. *Rozpočtová skladba v roce 2004*. 1 vyd. Praha: Pragoeduca, 2004. 218 s. ISBN 80-7310-016-9.
- [6] KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. 2. vyd. Olomouc: Anag, 2008. 256 s. ISBN 978-80-7263-486-6.
- [7] KOLEKTIV AUTORŮ. *Encyklopedie diderot – velký slovník naučný*. 1 vyd. Český Těšín: Těšínská tiskárna, a. s., 1999. 1679 s. ISBN 80-90273-1-2.
- [8] KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 1 vyd. Praha: Linde Praha, 2007. 400 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
- [9] KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejná správa (studijní opora pro kombinované studium)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - TU Ostrava, 2008. 326 s. ISBN 978-80-248-1974-7.
- [10] MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1 vyd. Praha: Orač, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
- [11] PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. akt. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [12] REKTORÍK, J.; a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2 akt. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2007. 310 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
- [13] SCHELLE, K.; a kol. *Dějiny české veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 314 s. ISBN 978-80-7380-203-5.
- [14] STAŠA, J. *Úvod do českého správního práva*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001, 187 s. ISBN 80-7251-067-3.
- [15] TOMÁNEK, P. *Hospodaření krajů a obcí (studijní opora)*. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2009, 92 s.

- [16] TOTH, P. *Ekonomika měst a obcí*. 1 vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1998. 195 s. ISBN 80-7079-693-6.

Legislativa

- [17] Sdělení č. 544/2006 Sb., Ministerstva pro místní rozvoj
- [18] Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytváření vyšších územních samosprávných celků
- [19] Vyhláška Ministerstva vnitra č.207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení
- [20] Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů
- [21] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- [22] Zákon č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy
- [23] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- [24] Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
- [25] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním úřadu (stavební zákon)

Elektronické zdroje

- [26] Webový portál Českého statistického úřadu. Demografická ročenka města Mohelnice 2009. [online]. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/4018-09>>.
- [27] Webový portál Českého statistického úřadu. Malý lexikon obcí České republiky 2009. [online]. [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/1302-09>>.
- [28] Webový portál EuroPrague. Hlavní město Praha. [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.europrague.cz/funkce.html>>.
- [29] Webový portál města Mohelnice. Historie města Mohelnice v období 1131-1981. [online]. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9803&id=50653&p1=78461>.
- [30] Webový portál města Mohelnice. Kandidátní listina roku 2006. [online]. [cit. 2010-04-28]. Dostupný z WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9803&id=158143&query=Volby&p1=78441>.

- [31] Webový portál města Mohelnice. Organizační struktura města - komise. [online]. [cit. 2010-04-11]. Dostupný z WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=2788&p1=7850>.
- [32] Webový portál města Mohelnice. Organizační struktura města - výbory. [online]. [cit. 2010-04-11]. Dostupný z WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=2688&p1=78505>.
- [33] Webový portál města Mohelnice. Organizační struktura města. [online]. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=2488&p1=78442>.
- [34] Webový portál města Mohelnice. Usnesení rady města 2006. [online]. [cit. 2010-04-11]. Dostupný z WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9803&id=171397&query=po%C4%8Det+%C4%8Dlen%C5%AF+zastupitelstva&p1=78458>.
- [35] Webový portál města Mohelnice. Územní plán 2008. [online]. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=9803&p1=78441&query=%C3%9Azemn%C3%AD+pl%C3%A1n+Mohelnice&submit.x=36&submit.y=4>.
- [36] Webový portál města Mohelnice. Výkaz Fin 2008. [online]. [cit. 2010-04-19]. Dostupný z WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9803&id=204994query=Z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%BD+%C3%BA%C4%8Det+m%C4%9Bsta+Mohelnice+za+rok+2008&p1=78480>.
- [37] Webový portál města Mohelnice. Závěrečný účet roku 2006-2009, investiční akce, opravy a projekty 2010. [online]. [cit. 2010-04-15]. Dostupné z WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=9803&id_u=2688&query=z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%BD+%C3%BA%C4%8Det+>.
- [38] Webový portál města Zábřehu. Kronika města v období 2006-2009. [online]. [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.zabreh.cz/mesto-zabreh/kronika-mesta.html>>.
- [39] Webový portál města Zábřehu. Organizační řád města. [online]. [cit. 2010-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.zabreh.cz/mestsky-urad/dokumenty-uradu/2506-organizacni-rad-meu-zabreh.html>>.
- [40] Webový portál města Zábřehu. Organizační struktura města - komise. [online]. [cit. 2010-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.zabreh.cz/o-nas/rada-mesta/list/rada-mesta-zabreh/76-komise-rady-mesta.htm>>.

- [41] Webový portál města Zábřehu. Organizační struktura města 2010 - výbory. [online]. [cit. 2010-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.zabreh.cz/mesto-zabreh/zastupitelstvo-mesta/list/zastupitelstvo-mesta-zabreh/79-vybory-zm.html>>.
- [42] Webový portál města Zábřehu. Organizační struktura města 2010. [online]. [cit. 2010-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.zabreh.cz/mesto-zabreh/organizacni-struktura.html>>.
- [43] Webový portál města Zábřehu. Střednědobý plánovací dokument 2010. [online]. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.zabreh.cz/mesto-zabreh/rozpocet/1075-zakladni-informace.html>>.
- [44] Webový portál Ministerstva financí ČR. ARISweb – prezentace údajů města Mohelnice 2009. [online]. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=303640>>.
- [45] Webový portál Ministerstva financí ČR. ARISweb – prezentace údajů města Zábřehu 2009. [online]. [cit. 2010-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=303640>>.
- [46] Webový portál Ministerstva financí ČR. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Mohelnice v období 2006-2009. [online]. [cit. 2010-04-19]. Dostupný z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=303038>>.
- [47] Webový portál Ministerstva financí ČR. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Zábřehu v období 2006-2009. [online]. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=303640>>.
- [48] Webový portál Regionálního a městského informačního centra. Město Mohelnice. [online]. [cit. 2010-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.infosumperk.cz/dr-cs/mesta-a-obce/mohelnice/mohelnice.html>>.
- [49] Webový portál Regionálního a městského informačního centra. Město Zábřeh. [online]. [cit. 2010-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.infosumperk.cz/dr-cs/mesta-a-obce/zabreh/zabreh.html>>.
- [50] Webový portál Veřejné správy České republiky. Úřady podle regionů. [online]. [cit. 2010-04-19]. Dostupný z WWW: <http://www.portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696?kam=obec&kod=540471>.

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
MěÚ	městský úřad
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
BESIP	Bezpečnost silničního provozu
ODS	Občanská demokratická strana
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
SNK MO SON	Sdružení nezávislých kandidátů - Sdružení nájemníků České republiky

Seznam tabulek

Tab. 2.1 Velikostní struktura obcí v České republice k 31. 12. 2009.....	12
Tab. 2.2 Označení orgánů obce podle typu obce	17
Tab. 2.3 Velikostní struktura měst v České republice podle počtu obyvatel k 31. 12. 2009 ...	17
Tab. 3.1 Počet členů zastupitelstva	20
Tab. 3.2 Město Zábřeh – počet obyvatel, rozloha a hustota osídlení, k 31. 12. 2009.....	24
Tab. 3.3 Orgány města Zábřehu a jejich počet zaměstnanců.....	25
Tab. 3.4 Město Mohelnice – počet obyvatel, rozloha a hustota osídlení, k 31. 12. 2009	28
Tab. 3.5 Orgány města Mohelnice a jejich počet zaměstnanců.....	29
Tab. 4.1 Výdaje města Zábřehu v letech 2006-2009 (v tis. Kč)	35
Tab. 4.2 Rozbor běžných a kapitálových výdajů za rok 2008 (v tis. Kč)	38
Tab. 4.3 Výdaje města Mohelnice v letech 2006-2009 (v tis. Kč).....	40
Tab. 4.4 Rozbor běžných a kapitálových výdajů za rok 2008 (v tis. Kč)	42
Tab. 4.5 Výdaje města Zábřehu a města Mohelnice v roce 2008 (v tis. Kč).....	43
Tab. 4.6 Vývoj celkových výdajů města Zábřehu a Mohelnice (v tis. Kč)	45

Seznam obrázků

Obr. 2.1 Dělení veřejné správy v České republice	4
Obr. 2.2 Obce podle míry přenesené působnosti	14
Obr. 4.1 Výdaje města Zábřehu	35
Obr. 4.2 Vývoj běžných a kapitálových výdajů Zábřehu v roce 2006-2009 (v tis. Kč)	37
Obr. 4.3 Vývoj běžných a kapitálových výdajů Mohelnice v roce 2006-2009 (v tis. Kč).....	41
Obr. 4.4 Výdaje měst přepočtené na jednoho obyvatele (v tis. Kč).....	44

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Šumperku dne.....

.....
Veronika Vernerová

Adresa trvalého pobytu:

Veronika Vernerová, Bohuslavice 20, 789 72 Dubicko

Seznam příloh

Příloha 1 Počet jednotlivých typů obcí podle krajů

Příloha 2 Politické strany a hnutí členů zastupitelstva Zábřehu (období 2006-2010)

Příloha 3 Odbory a oddělení Městského úřadu Zábřeh

Příloha 4 Politické strany a hnutí členů zastupitelstva Mohelnice (období 2006-2010)

Příloha 5 Odbory Městského úřadu Mohelnice

Příloha 6 Příjmy rozpočtu obce

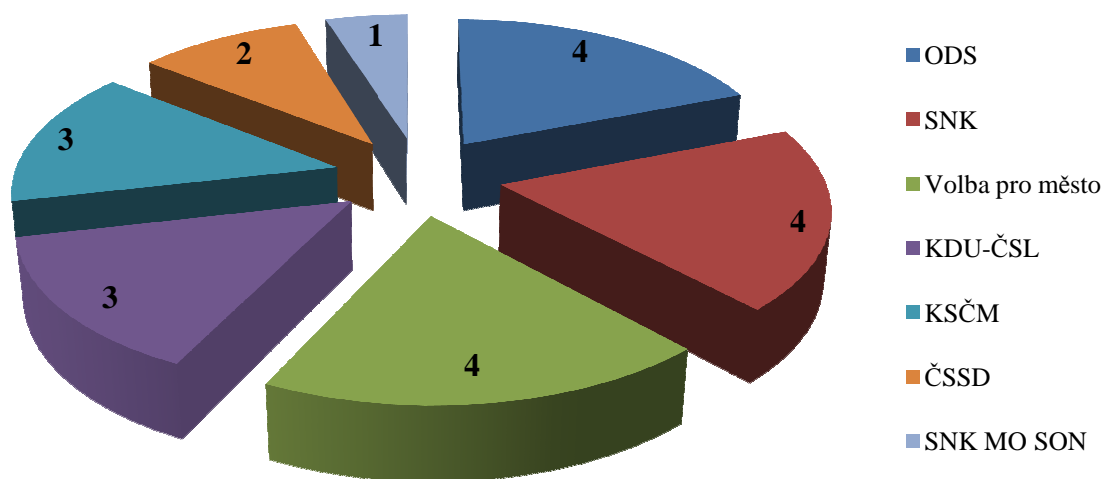
Příloha 7 Výdaje rozpočtu obce

Příloha 1 Počet jednotlivých typů obcí podle krajů

Kraj	Obce podle míry přenesené působnosti				
	obec	s pověřeným obecním úřadem	s rozšířenou působností	se stavebním úřadem	s matričním úřadem
Hlavní město Praha	1	-	-	1	1
Středočeský	1 146	55	26	106	197
Jihočeský	623	37	17	47	114
Plzeňský	501	35	15	39	88
Karlovarský	132	14	7	24	44
Ústecký	354	30	16	39	78
Liberecký	215	21	10	36	46
Královéhradecký	448	35	15	49	64
Pardubický	451	26	15	42	52
Vysočina	704	26	15	38	89
Jihomoravský	673	34	21	64	161
Olomoucký	398	19	13	39	97
Zlínský	304	25	13	36	96
Moravskoslezský	299	31	22	64	107
Celkem	6 249	388	205	624	1 234

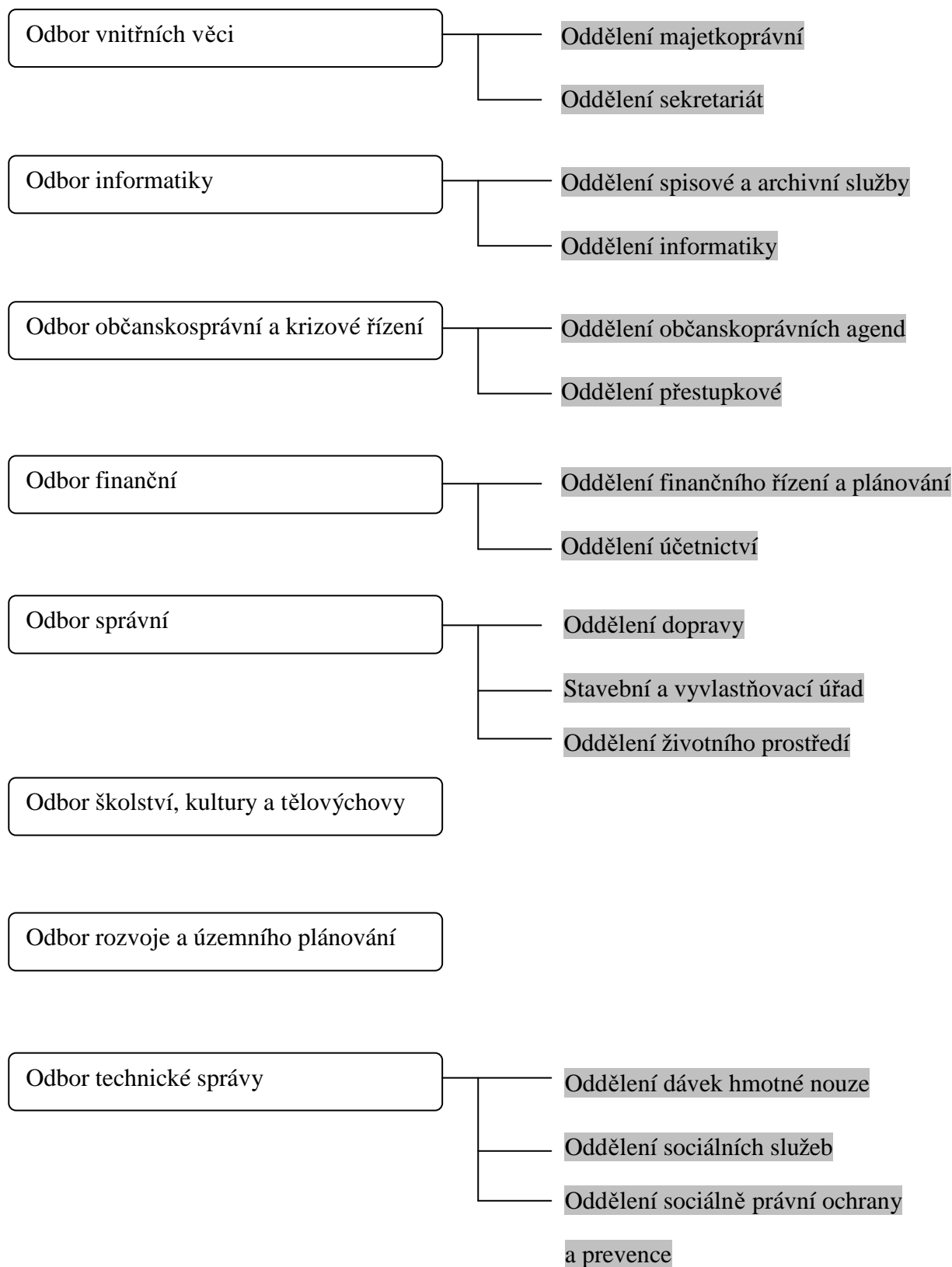
Pramen: Malý lexikon obcí České republiky 2009, Příloha 1 a 2 zákona č.314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, Příl. 1 Vyhláška Ministerstva vnitra č.207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení, Sdělení č. 544/2006 Sb., Ministerstva pro místní rozvoj. Vlastní zpracování.

Příloha 2 Politické strany a hnutí členů zastupitelstva Zábřehu (období 2006-2010)

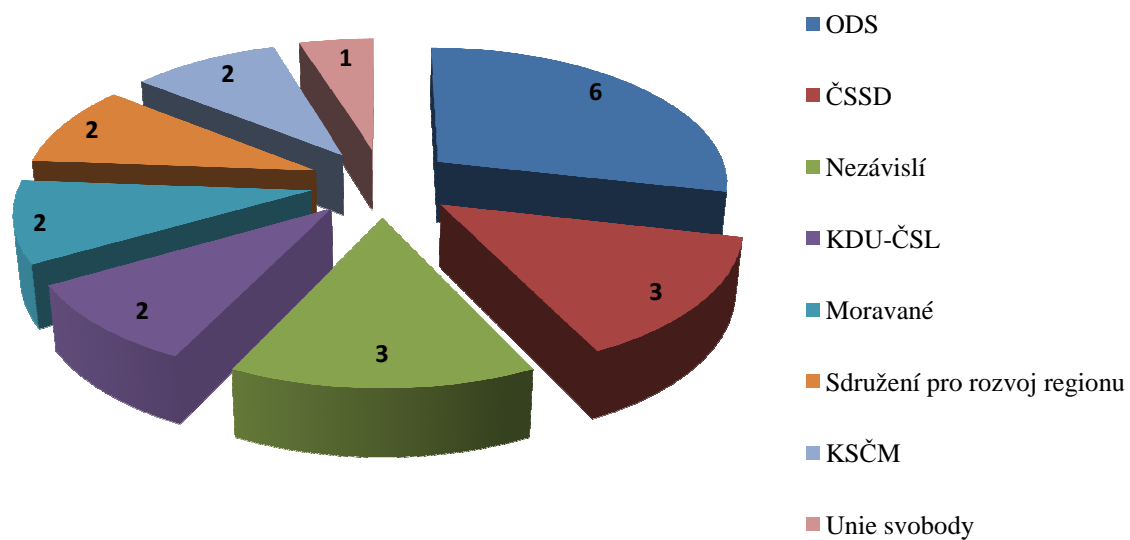
Pramen: Organizační struktura města Zábřehu dostupná z: www.zabreh.cz/o-nas/zastupitelstvo-mesta/article/39-zastupitelstvo-mesta-zabreh/2570-zastupitele-mesta.html. Vlastní zpracování.

Příloha 3 Odbory a oddělení Městského úřadu Zábřeh

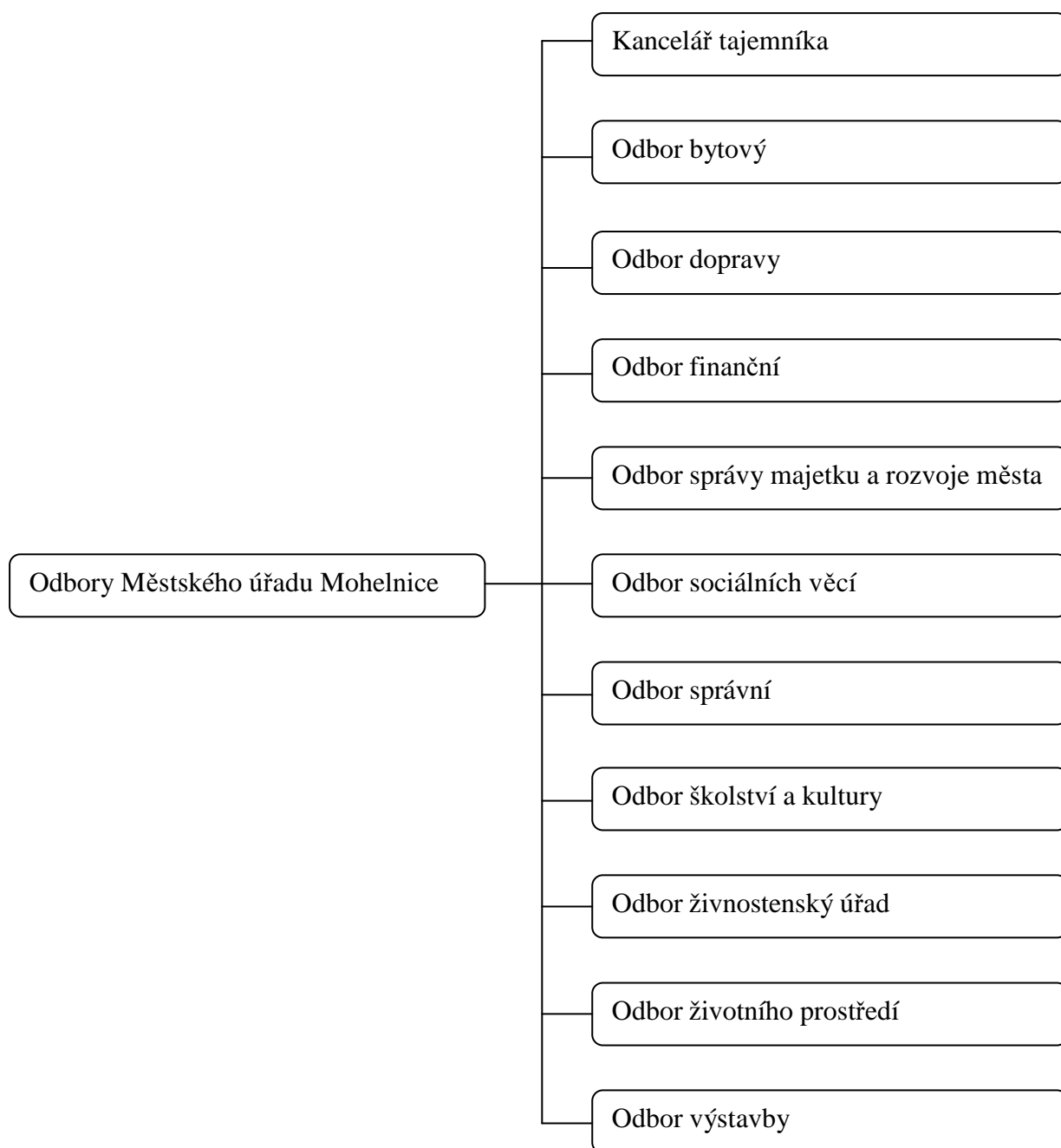
Pramen: Organizační struktura města Zábřehu dostupná z: www.zabreh.cz/mestsky-urad/organizacni-struktura.html. Vlastní zpracování.

Příloha 4 Politické strany a hnutí členů zastupitelstva Mohelnice (období 2006-2010)

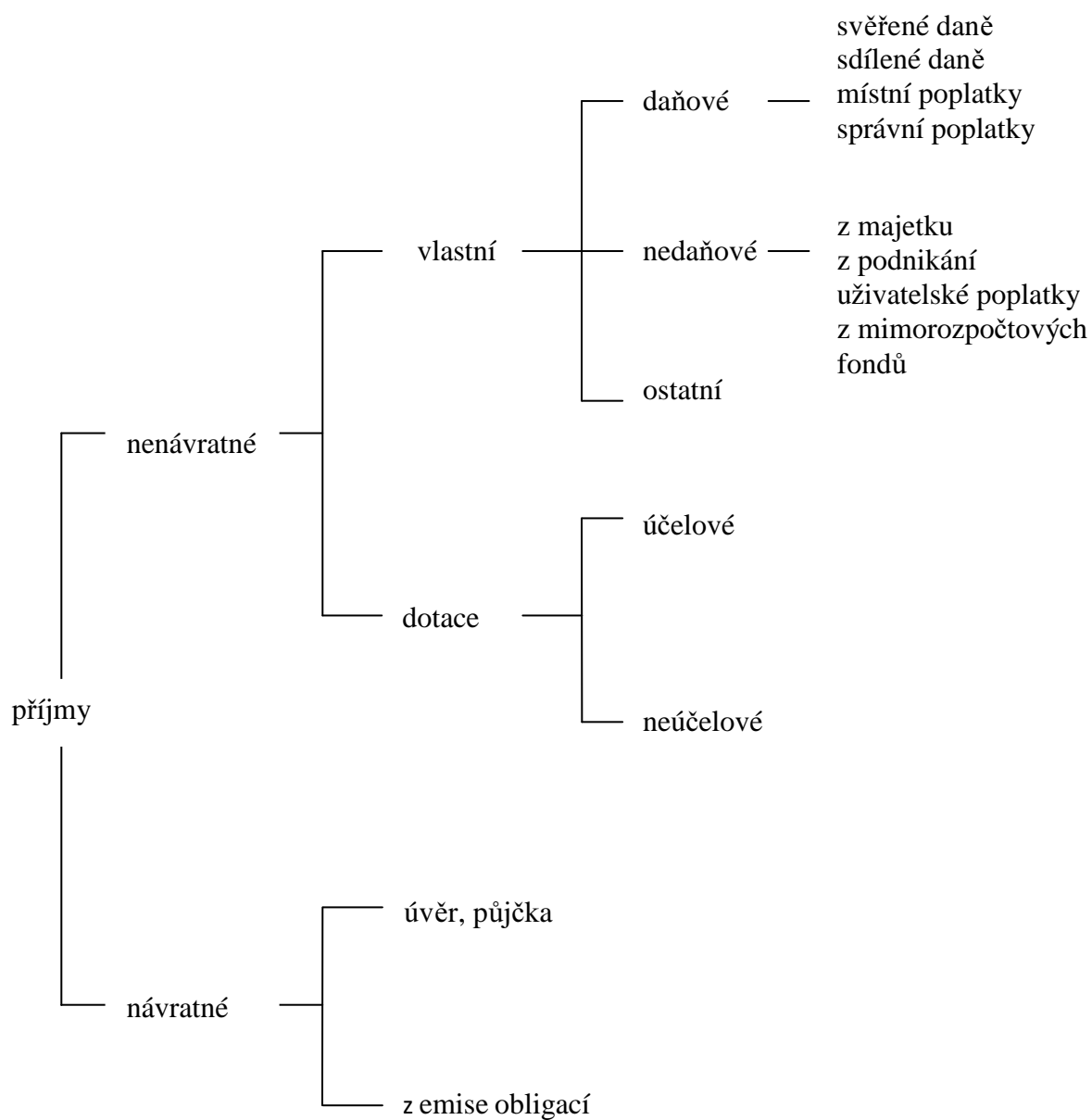
Pramen: Kandidátní listina dostupná z: www.mu-mohelnice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9803&id=158143&query=Volby&p1=78441. Vlastní zpracování.

Příloha 5 Odbory Městského úřadu Mohelnice

Pramen: Organizační struktura města Mohelnice dostupná z: www.mu-mohelnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9803&id_u=3089&p1=78442. Vlastní zpracování.

Příloha 6 Příjmy rozpočtu obce

Pramen: PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance*. 2008, s. 267. Vlastní zpracování.

Příloha 7 Výdaje rozpočtu obce

